

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΣΥΝΕΧΩΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1907

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΕΤΟΣ ΙΖ' - ΑΘΗΝΑΙ

ΜΑΪΟΣ 1924

ΤΕΥΧΟΣ 199

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ

ΕΤΟΣ ΙΖ'

ΜΑΪΟΣ 1924

ΤΕΥΧΟΣ 199

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

- Ο ΜΑΝΘΟΣ. Διήγημα Ευγενίας Ζωγράφου. Τέλος.
- ΩΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ του Νεοελληνικού Θεάτρου. Ν. Ι. Λάσκαρη.
- Η ΚΟΡΗ ΤΗΣ ΒΕΡΕΝΙΚΗΣ. Έπιταφίας.
- ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΞ ΑΓΙΟΥ ΟΡΟΥΣ. Δημ. Α. Ζωγράφου.
- Η ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ. Νίτσα Μακρή.
- ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ.
- ΤΟ ΠΑΛΗΟ ΒΙΟΛΙ (ποίημα). Ι. Πολέμη.
- Από την Καλλιτεχνικήν Κίνησιν.
- ΕΛΕΘΩΡΑ ΝΤΟΥΖΕ. ΜΑΡΙΑ ΚΟΡΕΛΛΙ.
- ΠΟΙΚΙΛΗ ΣΕΛΙΣ.
- ΒΙΒΛΙΑ και ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ.

Πᾶσα ἀποστολή ἀποβλέπουσα τὴν «Ἑλληνικὴν Ἐπιθεώρησιν» (χειρόγραφα, Περιοδικά, βιβλία, ἐπιστολαί, συνδρομαί κ. λ. π.) πρέπει νὰ ἀπευθίνεται πρὸς τὴν Διευθύντριαν:

Δ)ο ΕΥΓΕΝΙΑΝ ΖΩΓΡΑΦΟΥ Ὁδὸς Μενάνδρου 83.

Πᾶν σύγγραμμα ἀποστελλόμενον εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς «Ἑλλ. Ἐπιθεωρήσεως» ἀναγγέλλεται δι' αὐτῆς.

ΕΡΓΑ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ:

Διηγήματα κ. λ. π.
ἐκδοθέντα ὑπὸ τῆς συγγραφέως

- ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ τόμος Α'.
- τόμος Β'.
- τόμος Γ'.
- Η ΓΚΟΥΡΑΙΝΑ, ἱστορικὸν μυθιστόρημα.
- ΔΗΜΟΣΙΕΥΜΑΤΑ τόμος Α'.

Διάφοροι μελέται, διηγήματα, ταξιδιωτικαὶ ἐντυπώσεις, θεατρικὰ ἔργα κλπ. δημοσιευθέντα εἰς δέκα πέντε τόμους τῆς «Ἑλληνικῆς Ἐπιθεωρήσεως» θὰ ἐκδοθῶσιν εἰς τόμον προσεχῶς.

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Διὰ τὸ Ἐσωτερικόν :	(Ἐκδοαὶς ἀπλῆ	Δραχμαὶ	25.—
Διὰ τὴν Ἑλλάδα :	ἐκλωπτῆ		35.—
Διὰ τὴν Βόρῳπην, Αἴγυπτον καὶ Κύπρον			30.—
Διὰ τὴν Ἀμερικὴν		Σελήνια	50.—
Δι' συνδρομαὶ εἶναι γενικῶς παρατηρητέαι. — Δι' ἔγγραφαὶ ἄρχονται ἀπὸ τῆς 1ης ἐκάστου μηνός.		Δολλάρια	4.—

ΤΙΜΑΙ ΔΙΑΦΗΜΙΣΕΩΝ

Ὁλόκληρος σελὶς εἰς ἓν τεύχος	200.—
Ἡμισία	150.—
Τέταρτον σελίδα :	75.—
Ὀγδοον	50.—
Διὰ συνεχεῖς δημοσιεύσεις, βέλτισται συμφωνίαι.	

ΕΤΟΣ ΙΖ'

ΑΘΗΝΑΙ, ΜΑΪΟΣ 1924

ΤΕΥΧΟΣ 199

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΣΥΝΕΧΩΣ ΑΠΟ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ 1917

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ
ΕΥΓΕΝΙΑ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΟΔΟΣ ΜΕΝΑΝΔΡΟΥ 83

ΑΠΟ ΤΑ ΗΘΟΓΡΑΦΙΚΑ ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΖΩΓΡΑΦΟΥ

ΕΠΑΡΧΙΑΚΗ ΖΩΗ

Ο ΜΑΝΘΟΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ τεύχους 197)

Οἱ φίλοι τῶν ὑποψηφίων ἐνεργοὶν μὲ ζήλον, μὲ πάθος, ἠλὲθ ἀπῶν, καὶ θῶος συμβαίνει συνήθως, καὶ οἱ δύο ἀντίπαλοι περιμένουν τὴν ἐπιτυχίαν. Ὁ Μάνθος, βέβαιος διὰ τὴν νίκην τοῦ ἀντιπάλου τοῦ Λάμπρου, χαίρεται προκαταβολικῶς δι' αὐτήν. Ἡ ἡμέρα τῶν ἐκλογῶν πλησιάζει πλέον. Ὅλη ἡ μικρὰ κομπόλις εὐρίσκειται εἰς ἀναστάσιον. Ὅλοι φανατίζονται. Γυναῖκες καὶ παιδιὰ ἀκόμη ἀνεμίχθησαν εἰς τὴν ἐκλογικὴν πάλην καὶ ὁ Μάνθος, τὴν βραδεία τοῦ Σαββάτου, μόλις μετὰ τὸ μεσονύκτιον, κατορθώνει νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ σπίτι του διὰ νὰ κοιμηθῇ. Κατὰ τὴν συνήθειά του ἐπέρασε ἀπὸ τὸ μικρὸ καμαράκι ποῦ κοιμάται ὁ Ἐγγονός του. Εἶχε αὐτὴ τὴ συνήθεια. Νὰ τὸν βλέπῃ νὰ κοιμάται, νὰ τὸν οὐκιάζῃ, νὰ τὸν καμαρώνῃ. Μὲ ἀγωνία θῶος ἀντιλαμβάνεται αὐτὴ τὴ στιγμή διὰ τὸ παιδάκι ἔχει πνεῖο καὶ παραλήρεϊ.

Εἶχε προσβληθῇ ἀπὸ διφθερίτη. Ὁ Μάνθος ἐμπρὸς εἰς τὸ θέαμα ἐκεῖνο τρέμει δολόκληρος. Λησμονεῖ τὰς ἐκλογάς, τὸ μῖσος του, τὸ Λάμπρο, τὸ δημαρχικὸν ἀξίωμα καὶ περιποιεῖται τὸ παιδί. Αἰδοῦνται διὰ ἀπολαίρει, ἀγωνιᾷ εἰς τὴν ἀγκαλιά του καὶ αὐτὸ τὸν γεμίζει μὲ τὸν μεγαλειότερον τῶθος. Σὰν τοῦ εἶδος ἐξουπνὰ τὴν ἀνηλεότητα του καὶ τὴν διατάσσει νὰ τρέξῃ εἰς τὸν ἰατρόν. Ἀλλὰ ἀμέσως ἀνακαταλείπει.

— Τὸ γιατί; μονολογεῖ. Ἀπὸν ποῦ ἀδίκησε περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον; Ὁχι. Δὲν πρέπει. Θὰ καλέσῃ ἄλλον γιατρὸ ἀπὸ ἄλλη πολιτεία. Ἀλλὰ αὐτὸ θὰ κοστίσῃ πολλά. Ὁχι. οὐτε αὐτὸ δὲν συμφέρει. Τὸ παιδί δὲν ἔχει τίποτα. Θὰ τὸ γιατροῦσω μονάχος... Ἀλλὰ ὁ μικρὸς Μάνθος χωρὶς γιατρὸ πεθαίνει. Ὁ Μάνθος οὐτε τὸ ἐννοεῖ, οὐτε τὸ φαντάζεται.

Ποτεῖ, ὑποφέρει ὁ ἔγγονός του καὶ αὐτὸ εἶνε ἀρκετὸ διὰ νὰ πονῇ καὶ ἐκεῖνος. Ὅλη τὴν νύχτα εἰς τὸ πλευρόν τοῦ μικροῦ τὸν περιποιεῖται σὺν νὰ εἶνε ἡ μητέρα του. Τοῦ δίδει κινίνο, τὸ ποτίζει ὕπνιο, τοῦ βάζει καταπλάσματα, τοῦ δροοῖζει μὲ κρύα νερὰ τὸ κεφάλαιόν του καὶ διὰ αὐτὰ ἐπισπεύδουν τὸν θάνατον.

Αἱ ὥραι παρέρχονται βραδέως. Ὁ μικρὸς Μάνθος χωρὶς ἰατρικὴ περίθαλψιν ἀποθνήσκει, ἐνῶ ὁ Μάνθος, ἄφωνος, ἀγρυπνος, νησιτικός, κάθεται κοντὰ του, τὸν περιποιεῖται, τὸν νοσηλεύει. Πρὸς τὸ βράδυ τῆς ἄλλης ἡμέρας τὸ παιδάκι δὲν ἔχει πιά τὴ δύναμιν νὰ μιλήσῃ. Ἐνας ῥόγγος βραχνὸς βγαίνει μόνον ἀπὸ τὸ στοματάκι του. Τὴ στιγμή αὐτῆ ὁ Μάνθος ἐννοεῖ τὸν κίνδυνον. Φαντάζεται διὰ τὸν ἰατρόν; εἰμπορεῖ νὰ τὸ σώσῃ καὶ ἡ σκέψις αὐτῆ τὸν κάμνει νὰ σφαδάζῃ.

— Τὸν ἀδίκησα. Τοῦ σκότωσα τὸν πατέρα του, φωνάζει ἀγρίως, καὶ τώρα ὁ Μάνθος μου πεθαίνει: Τί νὰ κάμω λοιπόν;

Στέκεται ἐκεῖ, ὀρθὸς μὲ τὰ μάτια ἐκπληκτα καὶ αἱματώδη, προσηλωμένον εἰς τὸ παιδάκι ποῦ πεθαίνει. Βλέπει διὰ χάνει τὴ μόνην ἀγάπην του. Ἡ ἀπάνθρωπη, ἡ ἀνάληπτη καρδιά του δὲν ἠγάπησεν παρὰ μόνον τὸ Μάνθο του, καὶ αὐτὸς φεύγει ἐξ αἰτίας του χωρὶς νὰ ἐλεησθῇ νὰ τὸν κρατήσῃ, νὰ τὸν σώσῃ ἀπὸ τὸν μοιραῖο θάνατον. Δὲν ξεύρει καὶ αὐτὸς ποῦ νὰ ζητήσῃ βοήθειαν. Τὸ παίρνει εἰς τὴν ἀγκαλιά του, τὸ σφίγγει μὲ περιπάθεια καὶ μὲ λόγια οἰγαλά, μὲ λέξεις κοιμημένες προσπαθεῖ νὰ συγκρατήσῃ τὴν ψυχὴν ποῦ εἶνε ἔτοιμη νὰ φύγῃ μακρὰ, πολὺ μακρὰ. Τοῦ λέγει διὰ δὲν πρέπει καὶ αὐτὸς νὰ τὸν ἀφήσῃ, τοῦ λέγει διὰ φοβάται τὸ γῆρας τὸ ἔρημον, τοῦ λέγει διὰ

τὸ ἀγαπᾷ τόσο πολὺ... Πονεὶ ὅλους τοὺς πόνους μαζῆ. Πονεὶ ἡ πέτρινη καρδιά του ἀναλύεται, καὶ αὐτὸς, ὁ Μάνθος, κλαίει. Τὰ δάκρυά του ζεστά πέφτουν εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦ μικροῦ, τὸ κάμνον νὰ ἀνοίξη τὰ κλεισμένα ματάκια του, καὶ οἱ λυγμοὶ του τὸ ἀνακαλοῦν δι' ὀλίγον εἰς τὴν ζωή.

Αὐτὸ δίδει νέες ἐλπίδες εἰς τὸ Μάνθο. Καταβάλλει τὴ φιλαργυρία του καὶ στέλλει ἀπεσταλμένον νὰ ζητήσῃ ἄλλον ἰατρὸν ἀπὸ τὸ πλησιέστερον χωριό. Ἐπειτα τοποθετεῖ τὸν μικρὸ Μάνθο εἰς τὸ στρωματάκι του καὶ αὐτὸς ὁ βλάσφημος, ὁ ἄθεος τρέχει εἰς τὴς εἰκόνες νὰ προσευχηθῇ. Θὰ δείξῃ εἰς τὸ Θεὸ τῆς καρδιάς του τὸν πόνο καὶ ὁ Θεὸς θὰ τὸν σπλαγχνισθῇ. Ἀλλὰ ὄχι. Θυμᾶται οὖν καὶ αὐτὸν τὸν ἐνέπαιξε. Καὶ αὐτὸν μετεχειρίσθη ὄργανον εἰς τὰς ἀδικίας, εἰς τὰς καταχρήσεις του. Πόσες φορές δὲν ἔφερε τὸ ὄνομά του μάρτυρα εἰς κακούργημα. Πόσες φορές τὸν ἐπεκαλέσθη εἰς τὰς ἀδικίας του, καὶ πόσες φορές δὲν ἐπῆρε ὄγκο ψεύτικο εἰς τὸ δικαστήριον;

Πρώτη φορά εἰς τὴ ζωὴν του ὁ Μάνθος φροῖτει, ὁ Μάνθος μετανοεῖ.

Ἀλλὰ εἶνε ἀργά. Καὶ τὰ χεῖλιά του, ὠχρὰ ἀπὸ τὸν ἰσθμὸν, ἐφιπνύονταν τὰ λόγια τῆς μητέρας του.

— Ἄν τὸ δικαστήριον τῶν ἀνθρώπων ἐξεγελάσθῃ, Μάνθος, ὁ Θεὸς δὲ θὰ ξεγελασθῇ...

Ἐξ αἰτίας του λοιπὸν πεθαίνει ὁ Μανθούλης του; Πῶς; Ἐλάτε, φωνάζει μὲ ἄγριες χειρονομίες, ἐλάτε νὰ σᾶς δώσω πίσω ὅ,τι ἔχω, καὶ νὰ πάρω πίσω ὅ,τι κακὸ ἔκαμα. Ἐλα, θεῖα Βασιλική, νὰ σοῦ δώσω πίσω τὴς λίρες σου, ἐσὺ χήρα δυστυχεμένη νὰ πάρῃς πίσω τὸ χωράφι σου, ἐσὺ ὄρφανή τις ἐληές σου, ἐσὺ τὸ ἀμπέλι σου, ἐσὺ τὰ διαμαντικά σου, ἐσὺ τὰ λεφτά σου, ἐσὺ τὸν ἀδικο χαμὸ τοῦ πατέρα σου, ἐσὺ, γιατρέ, ἀδικημένε πῶς πολὺ ἀπ' ὅλους, ἔλα νὰ μοῦ γιατρέψῃς τὸ Μάνθο μου...

Ἐξαφνα ὅμως σιωπᾷ ἀπότομα.

— Ἀλλὰ δὲν εἶνε δικά μου πιά, φωνάζει μὲ ἀπελπισία. Τὰ ἐδώρησα τοῦ Μάνθου, καὶ αὐτὸς πεθαίνει. Πῶς νὰ τὸν κρατήσω; Τώρα πιά θέλω νὰ ζήσῃ, νὰ ζήσῃ γιὰ μένα. Τὰ λεφτά μου, τὰ λεφτά μου, φωνάζει μὲ παραφορὰ πάθους τραγικοῦ, διότι εἰς τὴν πα-

ραζάλην του νομίζει ὅτι ἔχασε τὰ πάντα, τὰ λεφτά μου θέλω νὰ τὰ πάρω πίσω, δὲ θέλω νὰ τ' ἀρήσω νὰ τὰ χαρῆ ὁ πατέρας του μαζῆ μὲ τὸν Λάμπρο τὸν ἐχθρὸ μου... Καὶ ὅμως πεθαίνει. Πεθαίνει γιατί τὸ ἄφησα χωρὶς γιατρό... Ἐκλεψα, ἀδίκησα, ἐσκότωσα, ἔλα, ἔλα τὰ ἔκαμα χωρὶς κανένα σκοπὸν...

Καὶ δαγκάνει τὰ χεῖρια μὲ ἀπελπισία, κτυπᾷ τὸ κεφάλαιον του, τραβᾷ τὰ μαλλιά του, τοῖζει τὰ δόντια του...

— Νὰ ζήσης θέλω καὶ χωρὶς γιατρό, ὁρμᾷ ἔξαφνα καὶ φωνάζει εἰς τὸ παιδάκι. Τὸ παίρνει εἰς τὴν ἀγκαλιά του, καὶ μὲ τρελλὰ φιλήματα γεμίζει τὸ προσωπάκι του.

Ἀλλὰ ὁ μικρὸς Μάνθος δὲν κινεῖται: εἶνε νεκρὸς.

Ὁ Μάνθος αἰσθάνεται μὲτ' ὀλίγον εἰς τὴν ἀγκαλιά του παγωμένο τὸ πεθαμένο παιδάκι. Νέα ἀγρία παραφορὰ τὸν καταλαμβάνει. Ἀπαθεῖ βίαια τὸ νεκρὸ σῶμα τοῦ ἀγαπητοῦ παιδιοῦ, σχεδὸν τὸ λακτίζει, ἐνῶ φορικτὴ βλασφημία ἀνέρχεται εἰς τὰ ἀσθεῖ χεῖλιά του.

Ἀλλὰ δὲν κατορθώνει νὰ τὴν προσφέρῃ.

Τὴν σιγητὴν ἐκεῖνη φωναὶ ἀγριαὶ, φωναὶ μεθυσμένα ἀκούονται ἔξω ἀπὸ τὰ παράθυρά του.

— Ζήτω ὁ νέος μας Λήμαρχος, ζήτω ὁ Λάμπρος μας, φωνάζουν τὰ πλήθη τῶν συγχωριανῶν του, εὐχαριστημένα.

Εἰς τὰς λέξεις αὐτὰς ὁ Μάνθος σὰν τρελλὸς σηκώνεται. Ἐξάλλος τείνει τὰ χεῖρια, ὡσὰν νὰ πρόκειται νὰ ἐμποδίσῃ τὴς φωνὰς ἐκεῖνες ποὺ φέρουν εἰς αὐτὸν τόσον ἀπαίσιον ἄγγελμα. Ἀλλὰ ἡ φωνὰς καθαρῶτερα ἐπαναλαμβάνουν τὰ λόγια αὐτά. Τότε παραφορὰ ἀγριώτερη τὸν καταλαμβάνει. Θέλει νὰ ὀρμήσῃ ἔξω, νὰ συναντήσῃ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀπεχθεῖς ἀντιπάλους του. Τὰ πόδια του ὅμως κλονίζονται καὶ μὲ τὰ χεῖρια πρὸς τὰ ἔμπροσθεν σωριάζεται νεκρὸς εἰς τὸ πλεονὸν τοῦ ἀπῶν Μάνθου, καὶ τὰ χεῖλιά του ἀκουσίως ψιθυρίζουν, ἐνῶ τὰ περιστέφει λευκὸς ἀφρός:

— Ἐτιμωρήθηκα!...

ΕΥΓΕΝΙΑ ΣΩΓΡΑΦΟΥ

ΑΠΟ ΤΗΝ ΙΣΤΟΡΙΑΝ ΤΟΥ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΟΥ ΘΕΑΤΡΟΥ

ΤΑ ΠΡΟ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'

ΤΑ ΕΝ ΟΔΗΣΩ,

(1814 - 1825)

Αἱ παραστάσεις τοῦ 1814 καὶ ἡ Φιλίκη Ἐταιρεία. — Ὁ «Θεμιστοκλῆς» τοῦ Μεταστασίου καὶ ὁ Γεώργιος Ἀθραμιώτης. — Ὁ «Φιλοκτήτης» τοῦ Σοφοκλέους καὶ ἡ ἐγκωμιαστικὴ ὠδὸς. — Ὁ «Θάνατος τοῦ Δημοσθένους» τοῦ Ν. Περικίου. — Τὰ πρῶτα ποσοστά. — «Ἡ Ἑλλάς καὶ ὁ Ξένος» τοῦ Γ. Αἰσίου. — Ὁ ἠθοποιὸς Σπ. Δρακοῦλης. — Ὁ «Μωάμεθ» καὶ ὁ «Θάνατος τοῦ Καίσαρος». — Αἱ μεταφραστικαὶ καὶ συγχρονικαὶ ἀπόπειραι τοῦ Ἀλ. Ραγκαδά.

Οἱ Ἕλληνες τῆς Ὀδησοῦ ἦσαν, ὡς θὰ ἴδωμεν, μετὰ τοῦ Βουκουρεστίου ἐγένετο κατὰ τοὺς χρόνους ἐκεῖνους τὸ καταφύγιον τοῦ Ἑλληνισμοῦ, ἐν ᾧ προπαρεσκευάσθη ἡ μέλλουσα τοῦ ἔθνους ἀνάστασις, πρῶτοι ἠθοποιήσαν τὴν ἀνάγκην τοῦ Ἑλληνικοῦ θεάτρου καὶ ἐνωσάμεθα, ἀπὸ τοῦ 1814, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Μ. Κούμα ἐν τῇ «Λογίᾳ Ἑομῆ» δημοσιευθείσης τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1817, «ἐκαμῶν ἀρχὴν πρὸς τριῶν ἐνιαυτῶν νὰ παριστάνωσι κάποιε μεταφράσεις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ εἰς τὴν λαλομένην γλῶσσαν»¹

Ἐκ τῆς αὐτῆς ἐπιστολῆς ἐξάγεται οὖν αἱ γενόμεναι τότε παραστάσεις «ἐντόχουσαν ὅλων», ἀλλὰ τίνας αἱ παραστάσεις αὗται καὶ τίνας ἔλαβον εἰς αὐτὰς μέρος δὲν ἀναφέρεται ἐν αὐτῇ.

Αἱ ὀποριακτικῶς δοθεῖσαι αὗται παραστάσεις ἐξήγειραν τὴν προσοχὴν τῶν μεμνημένων εἰς τὰ τῆς Φιλίκης Ἐταιρείας. Οἱ κορυφαῖοι καὶ θαρραλεώτεροι ἀπόστολοι τῆς ἱερᾶς ἐκείνης προπαγάνδας, ἐργαστῆς ὡς παράδειγμα τοὺς Σαλαμινομάχους προγόνους των, ὧν τὸ πατριωτικὸν αἶσθημα ἰσοκύβητον ἔθηκε τὸ δραματολόγιον τῆς τοιάδος τῶν ἀθανάτων δραματοποιῶν, κατανοοῦντες δ' ἐτέρωθεν, ὅτι ἡ ἀπὸ σκηναῖς παρέλασις πολλῶν ἐπεισοδίων τῆς ἐθνικῆς αὐτῶν ἱστορίας, καθὼς καὶ ἄλλων τοιούτων τῆς ξένης, ἐξυψηλοῦντων τοὺς σκοποὺς αὐτῶν, ἠδύνατο νὰ ἐξάγῃ καὶ πάλιν τὸ αἶσθημα αὐτῶν, καὶ παροτρύνει αὐτοὺς νὰ μετάρωσιν τοῦ ὑπερανθρωπίνου κινή-

ματος, εἰς ὃ ἐμελλον μετ' οὐ πολὺ ν' ἀποδυνάσωιν, ἀπεφάσισαν νὰ συστηματοποιήσωσι τὰ τῆς ἐλληνικῆς σκηναῖς καί, χωρὶς τὸ παράπαν νὰ ἐξωτερικεύσωσι τὸν σκοπὸν των, διοργανώσωσιν μετὰ πολλῆς περιπέτειας θεατρικῆς παραστάσεως, ἐπὶ τῷ σκοπῷ δῆθεν τῆς ἐκπαιδεύσεως τῆς οὐνοδαζούσης νεολαίας. Ὁθῶν, καὶ οὖν πολυχρονίου προπαρσκευῆς, ἡ οργανωτικὴ τοῦ θεάτρου ἐπιτροπὴ κατώρθησε περὶ τὰ τέλη Αὐγούστου 1817 καὶ ἔδωκεν ἀπὸ σκηναῖς δις τὸν «Θεμιστοκλῆα» τοῦ Μεταστασίου κατὰ μεταφραστικὴν ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ «ἀπὸ φιλοθεάτρων ὁμογενῶν». Ἡ δὲ δρᾶμα εἶχεν ἤδη μεταφρασθεῖ καὶ ἐκδοθεῖ ἀπὸ τοῦ 1796 ἐν Βιέννῃ ἐν τῇ ἐλληνικῇ τυπογραφίᾳ τοῦ Γεωργίου Βεντότη, ἔφερε δὲ τὸν ἐξῆς τίτλον: «Ὁ Θεμιστοκλῆς, ὄπερα, ἡρωὶ δρᾶμα ἡρωϊκόν, τοῦ κυρίου Μεταστασίου, Καισαρικοῦ ποιητοῦ, μεταφρασθεῖσα ἐκ τῆς Ἰταλικῆς παρὰ τοῦ κυρίου **, τῶν πρῶτον ἐκδοθεῖσα ὁπότε καὶ ἐπιμελεία Πολυζώη Λαμπανιτζιώτη τοῦ ἐξ Ἰωαννίνων, 1796, ἐν Βιέννῃ κτλ.»²

Τὸ θέατρον, καταλλήλως διακοσμηθὲν καὶ κατὰ τὰς δύο ἐσπέρας καθ' ἃς ἐδόθη ἡ πατριωτικὴ τραγωδία τοῦ Μεταστασίου, κατεκλύσθη ἐπὶ πατριωτῶν, οἱ ὅποιοι μὲ τὰ δάκρυα εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς παρηκολούθουν τὰ ἐπὶ σκηναῖς ἐκτυλισσόμενα, διαρκῶς χειροκροτοῦντες, ἀλλὰ καὶ ζητωκραυγάζοντες κατὰ τὰς σιγητάς, καθ' ἃς ὁ Θεμιστοκλῆς προτιμᾷ τὸν θάνατον ἀπὸ τὴν προδοσίαν τῆς πατρίδος του.

Τὰ πρόσωπα ὅλα τοῦ δράματος ὑπεδύθησαν ἀφιλοδέατροι νεανία.

Κυρία καιμία δὲν ἐπέσθη ν' ἀνέλθῃ τὴν σκηνήν. Κατὰ τὸν κ. Κούμα, παραστάσις τότε κατὰ τὰς μνημονευόμενας δύο παραστάσεις, τὰ ἐλληνικὰ φινετσάματα τῶν ἠθοποιῶν «λαμπρότερα βέβαια δὲν ἠδύνατο νὰ γίνωσιν, οὐδ' εἰς τὰς σκηναῖς τῶν τῆς Εὐρώπης ὑπερπρόβλεων ἢ ὑπόκρισις ὅλων μὲν γενικῶς

(1) Ἡ πρώτη παράστασις ἐδόθη τὴν 25 Αὐγούστου, ἡ δὲ δευτέρα τὴν 27 ἰδίου μηνός.

(2) Ἐξῆς ὁ Λόγιος, Δεκεμβρίου 1817, σελ. 606. Ἐν Βιέννῃ τῆς Ἀουστρίας.

(3) Βλέπε: Ἀνδρέου Παπαδοπούλου Βρεττοῦ, Νεοελληνικὴ Φιλολογία, μέρος Β', σελ. 101 ἐν Ἀθήναις 1857.

εφαίνετο οὐχί φιλοθέατρον, ἀλλὰ τεχνιτῶν ὑπὸ κροίσις.»

Τὰ ὄνόματα τῶν λαβόντων μέρος κατὰ τὰς δύο αὐτὰς παραστάσεις δὲν διεσώθησαν πλὴν τοῦ Γεωργίου Ἀβραμιώτου, ὁποδυνέτιος τὸ πρόσωπον τοῦ Θεμιστοκλέους, ὅστις, κατ' ἄλλον ἀκροατὴν τῆς παραστάσεως, «ἠγωνίσθη τόσον ἐπέχως καὶ φρονικῶς, ὥστε ὁ νέος οὖτος, ἐὰν εὗρισκετο εἰς καμίαν ἀπὸ τὰς μητροπόλεις τῆς Εὐρώπης καὶ ἐγγυμάζετο συνεχῶς εἰς τοὺς θεατρικοὺς ἀγῶνας, θὰ ἐγίνετο βεβαίωτατα δραματικώτατος ὑποκριτῆς καὶ τὰ πρῶτα φέρον τῆς σκηνηκῆς τέχνης.»⁴

Τὰς παραστάσεις τοῦ «Θεμιστοκλέους» διεδέχθη τὴν 16 Φεβρουαρίου ἐπιόντος ἔτους (1818) ἡ τοῦ Φιλοκλήτου τοῦ Σοφοκλέους, μεταφρασθέντος ὑπὸ τοῦ ἀφιλοκάλου νέου Νικολάου Πικρόλου). Ποῖοι ἔλαβον μέρος κατὰ τὴν παράστασιν φαίνεται ἐκ τινος διασωθείσης «ἐγκυμωστικῆς καὶ στεφανωτικῆς τῶν ἀγωνιστῶν ὠδῆς», ἣν ἐσκόρπισαν κατὰ τὸ τέλος τῆς παραστάσεως οἱ παρευρεθέντες «φιλόμουσοι καὶ φιλοθεάμονες».

Ἡ ὠδὴ αὕτη ἔχει ὡς ἐξῆς :

Εἰς τοὺς φιλοθέατρος Γραικοὺς
Γεώργιον Ἀβραμιώτην, Ἰωάννην
Ἐένον, Ἰωάννην Μαρμυριώτην
καὶ Ἰωάννην Παμπαραγιώτην
κατὰ τὴν παράστασιν τοῦ Φιλοκλήτου

1

Ζῶοι πάλιν τῶν Ἑλλήνων
τῶν ὀνομαστῶν ἐκείνων
Ἦρωες οἱ παλαιοί.
Ζῶοι ἔργα, ὀμιλῆαι
Πᾶθ' καὶ ἀνδραγαθῆαι
Ἀναστῶν καὶ οἱ Θεοί.

(3) Ὁ Γ. Ἀβραμιώτης ἦτο Ζακύνθιος, διδάσκαλος δὲ τῆς Ἱταλικῆς γλώσσης καὶ τῆς Ἱστογραφίας.

Π. Χιωτῆ: Ἱστορικὰ ἀπομνημονεύματα τῆς Ἑπτανήσου, τόμ. 6, σελ. 287. Ἀπέθανεν ἐν Ναυπλίῳ τὸν Νοέμβριον 1825 ἐκ τύφου. Ἀπομ. Ν. Σπηλιάδου, τόμ. Β. Ἀθην. 1852, σελ. 133 ἐν ὑποσημειώσει.

(4) Ἐρμῆς ὁ Λόγιος, Μάιος 1818, σελ. 194. Περὶ τοῦ Ἀβραμιώτου ἔγραψε καὶ ὁ ἱατρὸς Πέτρος Ἐπίσης ἐξ Ὀδησοῦ τὴν 28 Αὐγούστου 1818 τὰ ἐξῆς: «Τὸν Φιλοκλήτην τοῦ Σοφοκλέους, εἰς τοῦ ὁποῦ τὴν προχθὲς γενομένην παράστασιν παρυσθέντη καὶ ἐγώ, οὐτε ὁ Λάγγιος, οὐτε ὁ Κυροβάνιος δὲν ἤθελαν τὸν παραστήσαν καλλίτερα ἀπὸ τὸν Γεωργίον Ἀβραμιώτην, νέον εἰκοσιπέντε χρόνων, ὅστις δὲν εἶδεν ἀκόμη μῆτε μέγαν διάτρον τῆς φημισμένης Εὐρώπης, μῆτε κλασσικοὺς ὑποκριτάς.»

Ἄλλὰ καὶ ὁ Ἰωάννης Φιλῆμων (Δοκίμιον ἱστορικῶν περὶ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρείας σελ. 212) γράφει περὶ τοῦ Ἀβραμιώτου τὰ ἐξῆς: «Εἰς τὸν «Φιλοκλήτην» τοῦ Σοφοκλέους» ἐπαμύσθησαν οἱ Ἕλληνας ὑποκριταὶ καὶ πρὸ πάντων ὁ Γ. Ἀβραμιώτης διὰ τὸν δυσμίμητον τρόπον του καθ' ἑαυτὸν ἀποδείξαι τὴν σκηνηκῆν τέχνην.

2

Εἰς εὐὰς τὸ χρεωσοῦμεν,
Χάριτας ὁμολογοῦμεν,
Εὐφρεῖς ἀγωνισταί!
Εὐγε! ὄντως Γραικοὶ εἶσθε,
τοὺς προγόνους σας μιμήσθε
Μελπομένης ἔρασταί.

3

Εὐγε! ὁ Ἀπόλλων κράζει,
Εὐγε! ἡ παρὶς φωνάζει
Τέκνα μου ἀγαπητά!
Σεῖς ἀνακαλεῖτε πάλιν
Μετὰ τόσῃν πολλῇν ζάλην
ἔργα μου τὰ ζηλευτά.

4

Εὐγενεῖας τὸ σημεῖον,
Θεῖον ἀρετῶν σχολεῖον,
Τοὺς ἀγῶνας τῆς σκηνης,
Ἐγὼ δεῖξα εἰς ὅλους
ἐγὼ γέννησα τοὺς Πάλους
Πρῶτη καὶ τοὺς Σοφοκλεῖς.

5

Ἦ! φιλόμουσοί μου νέοι,
ἐσεῖς κάμετε, γενναῖοι,
Νὰ φανῶ πάλιν ἐγώ.
Ἐσεῖς εἶσατε ἡ ἐλπίς μου,
εὐὰς, τέκνα ἐκ ψυχῆς μου,
Στεφανῶν καὶ εὐλογοῦ.

Ἰλλίον πρὸ τῆς ἐνάρεθως τῆς παραστάσεως, εἰς τῶν «ἐμεινομένων Γραικῶν», μικροφρόνως κενυτόμενος ὑπὸ τὰ ἀρχικὰ τοῦ ὀνόματός του στοιχεῖα Μ. Σ., ἀπηύθυνεν ἀπὸ σκηνης πρὸς τοὺς «φιλοθεάτρος ὁμογενεῖς νέους» τὸν κάτωθι «ΑΣΠΑΣΜΟΝ ΦΙΛΙΑΣ» :

Ποῦ τρέχεις; Ποῦ ἐξύπνησες, οὐκ ἄν Πανσεβασίμα;
Τί κρότον στὰ ἡλύσια διήγειρες πεδία;
Λαμπρὸ Σοφοκλεῖς! Πῶς εὐδὴς μακάριον εἰρήνην
Ἀπέβαλες, κ' ἐνδοιοῖς μ' ἄλλοιαν εὐφροσύνην;
Ἦ, τέκνον!... ὦ, ἐντροφῆμα πιστῶν μου ἀπογόνων!
Καὶ οὐκ ἂν εἴσαι... ἄκουσε τὸν ἰδικόν μου πόνον.
Εἰκοσιπέντε ἐπέρασαν ἀκάματοι αἰῶνες,
Ἄφ' ὅτου μὲ ἐδέχθησαν οἱ γαλανοὶ λευκῶνες.
Ἦξενεῖς σὶδὸ διάστημα τῆς μακρινῆς ζωῆς μου,
Ἦ Μελπομένη στάθηκε τὸ κέντρον τῆς τροφῆς μου.
Αὐτὴ μ' ἐνέπνευε ὑψηλὰ καὶ φρόσους, καὶ ἰδέας,
Ἦρῶων τῆχος καὶ θμῶν οὐραγῶν, ἀλλὰ γενναίας.
Τὴν τέγγην τὴν Δραματικὴν ἐγὼ σοφῶς ἐκείνας,
κλεινὴν πατρίδ' ἀνέδειξα τῶν Παλαιῶν Ἀθῆνας.
Τὸ θέατρον τῶν ἔμεινε κανὼν τῆς οἰκουμένης,
Κ' ἐγὼ ἐκρότην ἄξιον ἀφθάρτου εἰμασμένης.
Πλὴν, τέκνον μου, τί ὄφελος; ἄφ' οὗ εἰς τὸ κατόπι

Ἐργασθεύθη ἡ ἀρετὴ, μαζὺ καὶ ἡ σοφία,
Καὶ τῆς Μωρίας ἔγινε τὸ ἔθνος μου θοῖα.
Πῶς ἐσπερῆξεν ὁ Οὐρανός, βαβαί! τὰ θεωρῆση
Γῆ ἱερὰ, πινυόλιος, χέρος τὰ καταιτήση!
Ποῦ γλῶσσα; καὶ ποῦ θέατρον; ὑποκρίται ποῦ πλέον;
Τὰ πάντα κατεξόρωσεν ἐν νέφος παλαμναῖον!
Εἰς τὸ μακρὸν κ' ἠλίθιον, ὦ τέκνον, ὄνειρόν μου,
Τὸ πνεῦμα μόνον ἤκουα τὸ τῶν τραγωδιῶν μου,
Διαπερῶν ἐνίοτε, μ' ἀσθένειαν τὰ φθάνη,
Ἄγνωστα γένη, ζηλωτὴς γὰρ τὰ μὲ παρσιάνη;
Ἦ, θαῦμα! ὦρα σήμανε... καὶ τέλος καὶ Ἑλλήνων,
θεῖ! ἀκούω καλῶν, ὁ πρόγονος ἐκείνων!
Τεταραγμένος πῆδησα, μ' ἀρπάζει ἡ χαρὰ μου,
τὸν Φιλοκλήτην τὰ εὐρῶ, κινῶ τὰ βήματά μου.
Ἦ, Φιλοκλήτα ἄξιε ἐμοῦ καὶ Ἦρακλέους;
Ἄξιους ὄλων ἄκουε ἡμῶν ἐκ γόνους νέους.
Ἄλλὰ τὴν τραγωδίαν μου, ὦ τέκνον, τίς ἐκδίδει;
Καὶ τίνας ὑποκρίνεται; καὶ ποῖος ἐπιδίδει;
Εἰπέ με, τίνας ἀπὸ σῶς τὸ αἰσχος τῆς πατρίδος
ἀισθάνονται, καὶ ὠρησθῶσ' ἔργα χρυσῆς ἐλπίδος;
Υἱὸς τὴν τραγωδίαν σου ἐκδίδει ποιούμενος
Εἰς ὅσα χεεὶ νάματα τὸ παλαιὸν μας γένος.

Καὶ ἄλλοι ὑποκρίνονται, μιστὰ σὲ ζωγραφίζον.
Αὐτός, ὡς οἰκειότατος τῆς Μελπομένης θέμματα,
Ψυχὴ εἰς ἄκρον τροφερά, καὶ ἀνασθῶν αἷμα.
Δάφνης στεφάνους ζωηρὰς ἀειθαλεῖς τοὺς στέλλω,
Καὶ ἀκριβῶς τὰ ἐκτελοῦν τὰς συμβουλὰς μου θέλω.
Εἰς τῆς πατρίδος τὸν υἱὸν εἶν' ἀμοιβὴ ἀρκοῦσα,
Φωνὴ τῆς συνειδήσεως ἡ παρακολουθοῦσα...

Ἄλλὰ ἐκεῖ τίς διοικεῖ; ποῖος δὲ βασιλεύει;
Καὶ ποῖας γῆς τὸ θέατρον Ἑλλήνας προστατεύει;
Πρῶτος Ἀνῆρ, ποτηρικῶς τῶν γηγενῶν προστατῆς,
Εἰς θρόνον στέκει κραταῖον Ρωσσίας τῆς φιλιτῆς.
Τοῦ οὐρανοῦ ἐπὶ γῆς εἰκὼν τοῦ βασιλέως,
Καὶ τῶν λαῶν τῶν, καὶ ἡμῶν εἶναι πατὴρ οὐνοδαῖος.
Τὰ θέατρά του, τὰς τιμάς, τὴν πίστιν του μᾶς δίδει,
Στὸ γένος σου ἐπέχεε μιστὰ καλῶν εἰδῶν.
Ἀλεξιάδου βλάστημα οἰκεῖον τοῦ μεγάλου,
Τὰ ἔργα του καὶ τὰς βουλὰς τιμᾶ πρὸ παντὸς ἄλλου.
Ἐκεῖνος ἐπροσηύτησεν Ἑλλάδος εὐτυχίας,
Ὅταν τὸν στόλον δάμασε τὸν τῆς Σκηνισταίας.
Ἐπευδὼν, εἶπε, δίοδοι αἰ τέρμαι κ' ἐπιστήμαι
Θὰ λάβουν στήν πατρίδα των, κ' ἐγγυητῆς των εἶμαι!
Δι' Ἀλεξάνδρου σήμερον τὰ πάντα τελειοῦνται,
Καὶ στρατηγοί, διοικηταί, τὸν Ἄνακτα μιμοῦνται.
Τοιοῦτος εἶν' τοῦ Ἄρεως ὁ φίλος κ' ἀρχηγός μας,
Φιλέλλην καὶ αισθαντικὸς στὰ τῆς μαθησῶς μας.
Ἰποκριτῶν μας πρῶτιστος τὴν σήμερον τιμᾶται,
Μὲ τοῦτον ὁ Θεμιστοκλῆς πάσχω ἀναγενησάται.
Μ' αὐτὸν Σουλιώται ἦρωες τὴν δόξαν των ἀξιάζουν,
Καὶ Φιλοκλήτου στεφανωτοὶ ἕως τὰ νέφη φθάνουν.
Ὁ εἰδικός μας εἶν' αὐτός, ἐν γένει Καλλιπίδης,

Ἐκεῖνον ἐγνωρίσειε ἐοὺ κ' ὁ Εὐρεπίδης.
Οὕτως, ὦ Πάτερ, πράττομεν καθὼς ὡς εἰμποροῦμεν
Μὲ ζῆλον ἀμιλλόμενοι, προγόνους μας ζητοῦμεν.
Εὐγγνώμονες κ' ἐνάρετοι οἱ ξένοι ὄντες χαίρουν,
Ἰλλίον τὰς προόδους μας κακοὶ δὲν ὑποφέρουν.
Στὸ κλέος τὸ προγονικὸν μὲ γινώσκον προχωρεῖτε.
Ἦ πάντεσσιν ἀκούσιμα, ὦ παῖδες! εὐτυχεῖτε!
Τροφὴ σας πρώτη ἄς γενῆ δικὴ μας ἡ σοφία,
Ἄπὸ αὐτῆν θὰ λάβετε πάλιν τὴν εὐτυχία.
Καὶ συγγραφεῖς καὶ ποιητῆς ἡμεῖς δημιουργοῦμεν,
Ἦμεῖς μὲ φῶτα ἀσθεοτα τὴν γῆν κατακρατοῦμεν.
Τὴν μεγαλοφυῆν μας δανεῖσθε καὶ κρίσι,
Στὴν ἐκπεσοῦσαν γλῶσσαν σας, καὶ σ' ἐγγυῶν τὴν
[χρησίν.]

Τότε κ' ἡμεῖς τὴν δεξιὰν τὴν χεῖρα βοηθοῦμεν,
Στὸ ἔπος μας σὰς ἔλκομεν, κ' ἐκεῖ συγκατοικοῦμεν.
Ἦ τέκνον! ἀπολαύσατε τὰς πατρικὰς εὐχὰς μου.
Στοὺς κοπιῶντας πρόσφερε αὐτὰς τὰς δωρεὰς μου.
Εἶδε λοιπὸν τὸ γένος μου Ὀμήρου τὰ γεννήση,
Ἦ τέκνον, τοὺς προστάτας του ποτὲ γὰρ τὰ ἐμνήση.
Τότε κ' αὐτοὶ ἀθάνατοι, ὡς ἀγγελοὶ θὰ γίνουν,
Καὶ στὰ τεργὰ Ἠλύσια μαζὺ μας θὰ νὰ μένουσιν.—
Ἐφύναξε καὶ σ' εὐσομον ἄλλος εὐδὴς βυθίσθη.
Τὸ πνεῦμα μου δὲ ἀπ' αὐτὸν μὲ λύπην ἐχωρίσθη.
Μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν τοῦ ἀνωτέρου ποιήματος,
ἣν διεδέχθησαν ἀκράτητα χειροκροτήματα, ἤρξατο ἡ παράστασις τοῦ «Φιλοκλήτου», ἣν ὡς ἐξῆς περιγράφει σύγχρονος χρονολόγος :

«Τοῦ δράματος τούτου ἡ κοινὴ εὐαρέστησις χρεωστεῖται εἰς τὴν ἐπιτεχνον μίμησιν τῶν ἀγωνιστῶν μας» διότι οὐτε ποικιλία σκηνῶν, οὐτε πρόσωπα πολλὰ εἰσέρχονται εἰς αὐτό, διὰ τὰ τέρασι καὶ τὰ ἐκπλήττωσι τὸν θεωρῶν, καὶ τὰ φέρονται εἰς ἐκείνην τὴν ἀπᾶτην, χωρὶς τὴν ὄψιν αἰ θεατρικαὶ παραστάσεις φαίνονται νηπιώδη παιγνίδια. Καὶ ὅμως ὅλοι ἔμειναν ἐκστατικοὶ εἰς τὴν παράστασιν του. Οἱ ὁμογενεῖς μὲ δάκρυα χαρᾶς ἐκρότων ἀδιακόπως. Οἱ ξένοι ἐπευκλήμων καὶ αὐτοὶ τὸ Εὐγε! καὶ ὁ ἐνδοξότατος κόμης Λαγγερῶν, ἀρχηγὸς τῆς πόλεως, ἀνὴρ γεμάτος εὐαισθησίας εἰς τὰ καλά, βλος ἔνθους γενόμενος, ἐπῆγε μετὰ τὴν τελεῶσιν τῆς πρώτης πράξεως εἰς τὴν σκηνὴν ἀπὸ τὰ ὀπισθεν μέρη τοῦ θεάτρου καὶ εὐχαρίστησε τοὺς νέους μας ὀλυμπιονίκας καὶ μάλιστα τὸν μουσάνευστον Ἀβραμιώτην. Τὴν δὲ ἐρεξῆς ἡμέραν τὸν ἐπροσκάλεσεν εἰς τὴν οἰκίαν του καὶ τοῦ ἐξήγησε περισσότερο τὰ αἰσθηματὰ τῆς χαρᾶς του.»¹

ΝΙΚ. Ι. ΛΑΣΚΑΡΗΣ

(1) Ἴδε καὶ «Annales encyclopediques» par Millin. Paris. Juill. et. σελ. 132.

Η ΚΟΜΗ ΤΗΣ ΒΕΡΕΝΙΚΗΣ

— Η Βερενίκη ή περίφημη διὰ τὰ ξανθὰ μαλλιά της ήταν θυγατέρα τοῦ Μάξου καὶ τῆς Ἀρσινόης (Ἀπάνας). Μετὰ τὸ θάνατον τοῦ συζύγου της δολοφονήθηκεν ἀπὸ τὸ Σωσίδη στὰ 220 π.χ. Πρὸς τιμὴν της ὀνομάσθηκε Βερενίκη ἡ πόλις τῆς Κορηναϊκῆς Βασιλείας. "Ὅταν ὁ ἄνδρας ὁ Πτολεμαῖος Β' ἐβρεγέτης πολεμοῦσεν ἐναντίον τῆς Συρίας, ἔταξε στὴν Ἀφροδίτη νὰ τῆς δώσῃ τὰ ξανθὰ μαλλιά της, ἂν γύριζε ἀλλῶ. Ὁ Πτολεμαῖος εὐχόθηκε καὶ ἔτσι ἡ βασίλισσα τὰ πρόσφερεν. Ἀλλὰ τὴν ἐπομένη νύκτα τῆς προσφορᾶς ἡ κόμη εξαφανίστηκε ἀπὸ τὸ ναὸ, ὁ δὲ ἀπτερόνυμος Κόνων, δὲ νὰ καθυστερήσῃ τὰ πνεύματα, θεοκλίωσεν ὅτι τὴν εἶδε μεταμορφωμένην εἰς ἀστερισμὸν εἰς τὸν οὐρανόν. Ὁ Καλλιμάχης, ὁ ὁποῖος ἦταν πολὺ σχετικὸς στὴν κουλῆ, ἐγραψεν ἕνα ποίημα πάνου στὸ θέμα τοῦτο. Ἀπὸ αὐτὸ εἰμειναν ἀποσπάσματα, θὰ εἶχε δὲ χαθῆ ἐντελῶς ἂν ὁ Κλάυδιος δὲν τὸ μετέφραζε εἰς τὴ λατινική.

Ἐληθρόνησα νὰ προσθέσω ὅτι τὰ ξανθὰ μαλλιά ἐθεωροῦντο πολύτιμα. Τὰ ἐξώμνησαν οἱ δικαστικότεροι ἀρχαῖοι Ἕλληνας συγγραφεῖς, Εὐριπίδης, Πίνδαρος κλπ. καθὼς καὶ οἱ Ῥωμαῖοι. Καὶ εἰς τοὺς νεωτέρους χρόνους ἐξακολούθησεν ἡ ἀξία τους. Στὴν ἐποχὴ τῆς Ἀναγεννήσεως ἡ κυρία, νομίζοντας πὼς θὰ ὠμορφαινῶν, ἐβάφοντο ὅλες ξανθὲς καὶ ἐκάθηντο ἐπὶ ὤρες εἰς τὸν ἥλιον, μὲ τὴν πεποίθησιν ὅτι οἱ χρυσεὶς του ἀχτῖδες θὰ εἶδιν ἀπὸ τὴ λαμπρότητα τους καὶ εἰς τὰ μαλλιά των.

Ἐκεῖνος ποὺ ἐξερευνήσῃσιν ὅλα τὰ γῶνα τοῦ ἀπειράτου κόσμου καὶ ἀνακάλυψε πότε ἐν' ἀστέρῃ ἀνατέλλει ἡ δύνει (στὸν οὐρανὸ) καὶ πὼς ἡ γλογορῆ λαμπρότητα τοῦ σφαιροῦ ἡλίου σκοτεινιάζει, πὼς ὠριμένας ἐποχὰς ἐξαφανίζονται τ' ἄστρα, πὼς ὁ γλυκὺς ἔρωτας κάτου ἀπὸ Λάτιμους λίθους κρατεῖ κοιμημένη κορυφῇ τῆ Σελήνῃ, ἀφ' οὗ τὴν ἀνεκάλεσεν ἀπὸ τὴν αἰθέριαν τροχιά, ἐκεῖνος ὁ ἴδιος ὁ Κόνων μὲ διέκρινεν ἀνάμεσα εἰς τὰ θεῖα ἄστρα, λαμπρότην, ἀχτιδοδόχα, ἐμένα τὴν κόμη τῆς κεφαλῆς τῆς Βερενίκης. Ἀυτὴ μ' ἔταξε σὲ πολλές ἀπὸ τῆς θεῆς, ἀναιτίοντις τὰ λεπτὰ τῆς χέρια, ὅταν ὁ βασιλεὺς καὶ ἐντυχιμένος διὰ τὸν νέον ἐμέναιον, ἀναχωροῦσε διὰ νὰ καταστρέψῃ τὴν ἀσσορία χώρα. Ἐφρονε τῆς γενικαῖς ἀνεπισημειώσις κυριαρχίας φιλονομίας ποὺ πολέμησε διὰ τὰ μαθητικά λείψανα. Στῆς νύκτες εἶναι μοιμὴ τάχα ἡ Ἀφροδίτη; Ἴσως θὰ κρήφον τὴν χαρὰν ἀπὸ τοὺς γονεῖς μὲ φεύτικα δάκρυα, ποὺ ἐκ αὐτὰ βρέχον τὸ κατώφλι τοῦ θαλάμου ἀφθονα. Ὅχι, μὲ τὴν ἀδεια τῶν θεῶν, δὲν στενάζον ἀληθινά, μοὺ τὸ καλόδειξεν ἡ βασίλισσά μου μὲ τὰ πολλά τῆς κλάμματα, ὅταν ὁ γαμπρὸς μελετοῦσε σκληρὰ μάχας: Καὶ οὐ ἔσκηθη, δὲν θρηνοῦσε τὸ μοναχικὸν κρεββάτι, παρὰ ἔκλαιε τὸ θλιβερὸ χωρισμὸ τοῦ ἀγαπημένου σου ἀδελφοῦ. Πόσο βαθειὰ ξεσχίζει τὴν θλιμμένη καρδιά ὁ πόνο! Ἄχ! Πόσο καίτε τὰ στήθια ἰότες, καὶ χάνεται γνώση καὶ νοῦς!

Ἀλήθεια, ἐγὼ ἀπὸ μικρῆ κοπέλλα σὲ γνώρισα με-

γαλόφυξη, ἡ λημονεῖς τὴ μεγάλη πράξη, πὼς τὸ βασιλικὸ γάμο λένετες, πρῶμα ποὺ κινένας, καὶ ἰσχυρότερος ἀκόμη, δὲν τόλμησε;

Ἦ ἀπὸ τὴν λότη στὰ λόγια σου, ὅταν ἐστρέφες εἰς τὸν πόλεμον τὸ ἀστυγῆ σου! ὦ Αἴα! Πόσο δάκρυα σπέρνεις τὰ χέρια σου ἀπὸ τὰ μάτια σου. Ποῖος θεὸς σ' ἄλλαξε τόσο; Ἀπὸ τ' ἀγαπημένο σὺνι νὰ χωριστοῦν πολλὴν καιρὸ οἱ ἐρωτευμένοι δὲν θέλουν. Πόσοι φορὲς δὲν μ' ἔταξες μὲ ταύρινον αἶμα, σ' ὄλους τοὺς θεοὺς, ἂν γύριζεν ὁ ἀγαπημένος σου σύζυγος. Καὶ πολλὴν καιρὸς δὲν χροιάσθηκα διὰ νὰ προσδέσῃ τὴν νικημένην Ἀσία στὴν Αἴγυπτον.

Ἄντὺ τὰ γεγονότα, ἀγερωμένα στὸ στερέωμα, λύνω μὲ τοῦτη τὴ νέα προσφορά παλαιὰς εὐχᾶς. Ἀκούσθαι, ἐγεννη βασιλίσα ἀπὸ τὸ κεφάλι σου (Ὁρκίζομαι σ' αὐτὸ ἢ σὲ σένα.) Αἶμα θὰ τιμωρηθῆ ὁποιος φεύτικα σου ὀρκίζεται. Μὰ ποῖος ἀπαιτεῖ νῆναι ὄρκιος μὲ τὸ σίδερο; Καὶ ἐκεῖνο τὸ πανύψηλον βουνόν, ἀναποδογροιστήσῃ ποὺ στὴ λαμπράδα τὸ γέννημα τῆς Θούας παντοπρῶ ὅταν οἱ Μῆδοι δημιουργήσαν ἀγροτική θάλασσα, σὰν περιπέκλωσε μὲ τὸ στόλο ἡ βάρβαρη νεολαία τὸν Ἄθω! Τί νὰ κάμουν τὰ μαλλιά, ἀφ' οὗ ἕνα τόσο βουνόν δὲν ἀπέχει; Μακάρι νὰ χαθῆ ὅλο τὸ γένος τῶν Χαλθῶν μ' ἐκεῖνον ποὺ πρῶτος βάλθηκε νὰ ἐρευνήσῃ τὰ σπλάγγνα τῆς γῆς καὶ νὰ μεταχειριστῆ τὸ σκληρὸ ἀτσάλι. Τὰ μαλλιά τ' ἀδέλφια μου, ποὺ λίγο πρὶν χωριστήκαμε, ἔκλαιαν διὰ τὴν τέχνη μου, ὅταν γάνηκα χτυπώντας τὸν ἄερα μὲ τὸ φτερούγιμα τοῦ Αἰθιοπίου Μέρμωνος ὁ δίδυμος τῆς Ἀρσινόης, τὸ φτερωτὸ ἄλογο. Πέροντάς με σὶς αἰθερίας οὐκίας πετάει καὶ μὲ βάζει εἰς τὸ ἀγνὸ σπήθος τῆς Ἀφροδίτης. Αἰτῆ στείλει τὸ Ζέφυρος, ἡ χαριτωμένος κάτοικος στὴν Καταπέται ἀπὴ — διὰ νὰ μὴν εἶναι μόνο εἰς τοὺς ἐρθεῖς κίρκους τ' οὐρανοῦ τὸ χρυσὸ σιγᾶνι τῶν κροτάφων τῆς Ἀσιάτης. Κ' ἐμεῖς θὰ λάμπαμε, ταμῆνα λείψανα τῆς ξανθῆς κόμης.

(1) Ἐπειδὴ οἱ Πέρσαι ἔχασαν ἐκεί ὀλόκληρο στόλο, ὁ Σέρξης ἔκαψε τὸν ἱσθμὸν ποὺ ἔνωσε τὸ βουνόν μὲ τὴν ἀνατολικὴν πλευρὰ τῆς Μακεδονίας.

(2) Ὀνομάζετο ἔτσι ἀπὸ τὸ Χάλυθα, παιδί τοῦ Ἀρσίνου, ποὺ ἦταν ὁ πρῶτος ποὺ ἐπεξεργάστηκε τὸ σίδερο.

(3) Οἱ Αἰθιοπεῖς θυσίαζαν ἐτησίως εἰς τὸν Μέρμωνα, γιὰ τὸν πίστευαν διὰ θεῖο.

(4) Ὁ Ζέφυρος ἦταν ὁ ἀγγελιαφόρος τῆς Ἀφροδίτης.

Νοτισμένη ἀπὸ τὰ κύματα ἀρέθηκα εἰς τὸ ναὸ τῶν θεῶν, καὶ ἡ θεὰ μὲ κόλλησε νέο ἀστέρῃ μέσα εἰς τὰ παλιά. Γετονεῦω τὰς ἀκτῖνας τῆς Παρθένου καὶ τοῦ ἀγρίου Λέοντος, κοντὰ στὴν Καλλιστόν⁶ τοῦ Λυκαίου. Γέροντ νὰ βασιλέμω, ὀδηγώντας τὸ Βοῶτη ποὺ ἀεγὰ βυθίζεται σιγὰ-σιγὰ στὸν Ὀκεανόν.

Μὰ τὴ νύχτα, ἂν καὶ μὲ γυῖσον τὰ πόδια τῶν θεῶν, ἂν καὶ τὴν ἡμέρα γυροῦ εἰς τοὺς κόλλους τῆς γῆς Τηθίδος,⁷ οὐγχώρησέ με νὰ τὸ πῶ Παρθένα

(5) Ἐθεωροῦσαν τ' ἄστρα θεοὺς καὶ οἱ λαοὶ τοὺς ἀπόδωσαν θεῖες τιμές. Γιὰ τοῦτο ὁ οὐρανὸς ὀνομάζονταν νῆος.

(6) Ἡ Καλλιστόν, κόρη τοῦ βασιλέως τῆς Ἀρκαδίας Λυκαίωνος καὶ ἀκόλουθος τῆς Ἀρτέμιδος. Ὁ Ζεὺς τὴν ἐρωτεύθη, ἡ δὲ Ἦρα διὰ νὰ τὴν ἐκδικήθῃ τὴν μετέβαλεν εἰς ἀρκούδα. Εἰς τὰ δάση ποὺ γύριζε τὴν συνήνησε τὸ παιδί ποὺ γέννησε μὲ τὸν Δία, ὁ Ἀρκάδας, καὶ θέλησε νὰ τὴν σκοτώσῃ διότι δὲν τὴν ἀναγνώριζε βέβαια. Κατόπιν μεταβλήθηκε σ' ἀστερισμό. Αὐτὸ εἶναι τὸ μυθολογικὸ μένος τοῦ ἀστερισμοῦ τῆς Ἀρκτοῦ ὁ ὁποῖος βροῖσκειται κοντὰ πρὸς κείνον τῆς Βερενίκης.

(7) Ἡ Τηθίς, θυγατέρα τοῦ Οὐρανοῦ καὶ τῆς Ἐστίας, σύζυγος τοῦ Ὀκεανῶ, μητέρα δὲ καὶ μάμη τῶν θαλασσιῶν νημεῶν — διὰ τοῦτο κίτλα τὴν ὀνομάζον: Ὀκεανῶν τε θεῶν γένεσιν ἡ μητέρα Τηθίς.

Ραμνοοία, διότι ἀπὸ φόβου δὲν θὰ κούρω τὴν ἀλήθεια, νὰ μὴ φωνάξω διὲ κλείνει ἡ καρδιά μου, ἀκόμα καὶ ἂν τᾶστρα μὲ σπάραζαν μὲ πικρὰ λόγια, μολταῦτα δὲν εἶμαι τόσοσ ἐδχαροιστημένη, γιὰτί, τήκομαι μὲ τὸ νὰ βροῖσκονμαι μακρονά, μακρονά καὶ γιὰ πάντα ἀπὸ τὴν κυρία μου ποὺ μὲ τὴν ἀνάσα τῆς γιλιουμροιστηκα, ὅταν εἴκασσε κοπέλλες, ἀγνωρη ἀκόμα ἐγὼ ἀπὸ κάθε μυραλοιφή. ὦ, σεῖς ἰώρα, ποὺ ὁ γάμος σὰς ἐκιδνει τὴν ποθητὴν ἡμέρα, μὴν ἀρήνετε τὴν ἀγάτη σας στοῦ ἀντρός σας τὴ ζέση, ἂν δὲν μοὺ δώση πρώτα ὁ ἀναξ ἐδχαριστες σπονδές. Ἐσεῖς, ἂν ποθεῖτε ἕνα ἀγνὸ συζυγικὸ κρεββάτι. Ἄχ! Ἡ γῆ νὰ ρουφήξῃ τὰ κακὰ δῶρα ἐκεῖνης ποὺ παραδίνεται σὲ ξένη ἀγάπη. Γιὰτί ἀπὸ τοὺς ἀνάξιους δὲν ζητοῦν καμμιὰ προσφορά. Νῆναι πάντῃ ἡ ὀμόνοια καὶ ἡ ἀγάπη στὴν κατοικία σας.

Καὶ οὐ βασίλισσα, κοιτάζοντες τ' ἄστρα, διὰ νὰ γαληνέψῃς τὴ θεῶν Ἀφροδίτῃ εἰς ἡμέρα γιορτινῆ, καὶ τὴ θεὰ ποὺ δὲν γυρεύει αἶμα, δὲν πρέπει νὰ τὴν ἀφήσης μόνο μὲ τάματα, παρὰ νὰ τῆς κάμῃς ἀφθονα δῶρα. Γιὰτί τ' ἀστέρια νὰ μὲ κρατοῦν; ὦ! Ἄς εἶμαι βασιλικὴ κόμη καὶ ἂς λάμψη ὁ Ὀρίων κοντὰ στὸν Ὑδροχόον.

(Ἀπὸ τὸ Λατινικόν) ΕΠΤΑΝΗΣΙΑ

ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ ΕΞ ΑΙΙΟΥ ΟΡΟΥΣ

Ἀπὸ 22 Φεβρουαρίου—15 Μαρτίου 1915)

ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΔΕΚΑΤΗ ΕΒΔΟΜΗ

Ἰερά Σαχίτη Ἀγίου Παντελεήμονος
23 Φεβρουαρίου, 1915 πρωί.

Φιλτάτη,

Γιὰ κείνον ποὺ μελετᾷ τὴν τελευταίαν ἱστορικὴν ἐξέλιξιν τοῦ Ἀγίου Ὀρους, σὲ κάθε βῆμα ἀναγνωρίζει τὸν Ρωσικὸν κίνδυνον.

Ἦναι πρόδηλος ὁ πόθος τῶν πολιτικῶν του πατριῶτων νὰ καταστῶσι διὰ παντός τρόπου ἡμέραν τινὰ κύριοι τοῦ μεγαλειώδους αὐτοῦ θρησκευτικοῦ καὶ στρατηγικοῦ θησαυροῦ.

Ἰσχυρὸν καὶ μπροστὰ μας ὀρθάνοικτον τὸ δόγμα τῆς Ἀρκτοῦ, ἀντιρῶζομεν τὸν ἐκ Βορρᾶ κίνδυνον, ἐπερχόμενον πότε μὲ τὴν ὀρμὴν χιονοθύελλης καὶ πότε μὲ τὴν ὑπουλότητα μικροπληροῦ ἀλεπούς.

Ἰσχυρὸν ἐπίσης μπροστὰ μας τὸ Ἀγιορειτικὸν καθεστῶς πεσμένον πολὺ χαμηλά. τὰν εἰς μίαν κατὰστασιν πρακτικῆς.

Ἰσχυρῶς, ἡ ὁποία εὐτυχῶς δὲν προερχεται ἀπὸ ἀγνώστρεπτον ἐξωτερικὴν αἰτίαν ἀνάταον, ἀλλὰ ἀπὸ μίαν

ἐσωτερικὴν ἐξάρθρωσιν θεραπεύσιμον. Παραλυσίας δὲ μως ἡ ὁποία δίδει τὰς μεγαλειέτας ἐλπίδας καὶ μεγαλώνει τοὺς πόθους τῶν ἐχθρῶν μας.

Ἐρχομεν λοιπὸν ὑποχρέωσιν πρὸς δύο τμήματα νὰ στραφῶμεν: νὰ τονώσωμεν καὶ νὰ πολλαπλασιάσωμεν τὰς ἰδικὰς μας ἠθικὰς δυνάμεις καὶ νὰ ἐργασθῶμεν νὰ ἐξασθενήσωμεν εἰς βαθμὸν δυνατῆς ἐκμηδενίσεως τῶν ἐχθρῶν μας τὰς ὑστεροβούλους σκέψεις καὶ προσπαθείας.

Τί μᾶς χρειάζεται ἡ φιλοπατρία τῶν Μοναρχῶν ὅταν οἱ ὄλιγοι δυνασταὶ τοῦ Ὀρους διὰ τῶν ἔργων των κητεργάζονται δεσμὰ αἰωνίας δουλείας τοῦ ἐθνικοῦ μας τοῦτου Παλλαδίου; Ἄν ἐξ αἰτίας τῆς κληρονομικῆς ἀσυδοσίας καὶ παραλυσίας χάσωμεν τὸ Ὀρος, κινδυνεύομεν καὶ αὐτὴν τὴν ἀνεξαρτησίαν μας.

Ὁ κατέχων στρατηγικῶς τὸ Ὀρος εἶνε κύριος τῆς Μακεδονίας καὶ τοῦ Βυζαντίου.

Καὶ ἡ Ρωσία προφανῶς διὰ πολιτικούς καὶ στρατηγικούς σκοποὺς ζητεῖ τὸ Ὀρος.

Ζητεῖ νὰ μᾶς πνίξῃ, νὰ μᾶς σπρώξῃ πρὸς νότον. νὰ μᾶς περιορίσῃ στὰ ἀσφυκτικὰ ὄρια μιᾶς Ἑλλάδος συντετμημένης.

Σεις που ζείτε εδώ σ' αυτά τα καθηγιασμένα εδάφη έχετε μεγάλας εϋθύνες απέναντι του μέλλοντος της φυλής, της ιστορίας του Έθνους και οφείλετε να υπατάξετε τα πάντα εις το έθνικόν συμφέρον.

Ίδού ή σημερινή εικόνα του Άγιου Όρους με τους έν ισχύει ανισχύρους Κανονισμούς.

Άφ' ενός μόν — τό είπομεν ήδη — οί έν τοίς πράγματι Προϊστάμενοι τών έννέα δεκάτων τών Μονών άνήλθον δια πραξικοπημάτων εις την Άρχην και δέν είναι τό άπύσασμα της καλογηρικης Κοινης Γνώμης. Ένεϋθεν εύρίσκονται εις διαρκή σύγκρουσιν προς αυτήν. Ένώ έκ τών κανόνων της Έκκλησίας, έκ του Χριστιανικού πνεύματος, έκ της έθνικης ανάγκης ώφειλον οί εδώ να παρουσιάζουν ένα άκμαίον πολιτειακόν οργανισμόν, ένα σύνολον ζηλευτής και παραδειγματικής κοσμιότητας και πειθαρχίας, αντιθέτως φανερώνουν συρφετούς, καπετανάτα, κοτζαμπασισμούς, οί όποιοι άνέκαθεν έδλασαν τό Γένος και ενέκρωσαν τας υπεροχοτέρας της φυλής μας άρετάς.

Αί τάσεις, αί όποιαί διέπουν τας σκέψεις τών σύμμερον ισχυρών εις τας Μονάς, είναι άντικρυς άντίθετοι προς τά μεγάλα συμφέροντα του Έλληνισμού, αλλά και προς αυτάς τας χριστιανικάς σκέψεις της εδώ καλογηρικης Κοινης Γνώμης.

Διότι πρέπει να τονισθί ότι υπάρχουν εδώ δυνάσται τυφλοί και υπερφίαλοι, αλλά υπάρχουν και δυναστεύμενοι έμπεφορημένοι από τας ιδανικωτέρας άρχάς του άληθινοϋ χριστιανισμού, συμβαδίζοντες άπολύτως προς τά έθνικά ιδεώδη.

Τους έθνικούς αυτούς έργάτας θ' άποκαλώ ή Κοινή Γνώμη.

Οί ένθερμότεροι και άγνότεροι και ειλικρινέστεροι άντιπρόσωποι της Κοινης Γνώμης, διεσκορπισμένοι εις όλας τας Μονάς και τά άλλα Ίερά Άσκητήρια, είναι κεκηρυγμένοι υπέρ της άμέσου επέμβάσεως της έλληνικης Κυβερνήσεως — έν πνεύματι βεβαίως άπολύτου σεβασμού της άσπληρής τηρήσεως τών προνομίων του Όρους — υπέρ της άποκαταστάσεως τών αρχαίων θεσμών, δια της ισχύος τών όποιων καταρρίπτεται και θρυμματίζεται ή άνίερος έκμετάλλευσίς τών πολλών υπό τών όλίγων, ή κακοδαίμονία του Όρους και ή άναρχία, ή όποια σήμερον, χάριν του συμφέροντος τών όλίγων επικρατεί εις τό Όρος.

Οί έν ισχύει Προϊστάμενοι Μονών τινων, εις πλήρη άντίθεσιν εύρισκόμενοι, προσπαθούσι δια θεμιτών και άθεμιτών μέσων να στραγγαλίσουν και να σφαγιάσουν της Κοινης Γνώμης την άντίδρασιν και δια μυρίων έγκληματικών πράξεων να μετατρέψουν και βία έστω αυτήν υπέρ αυτήν.

Εις άλλας Μονάς οί Ήγούμενοι μεταβάλλονται εις τατραπίσκους και τυράννους. Έκ φόβου μήπως εις τινας Μοναχούς δώσουν δύναμιν, ή όποια μπορεί να στραφή εναντίον των, καταστρέφουν ύψιστα συμφέροντα της Μονής, άρκεί αυτοί να κραταιωθούν, να επίπλεύσουν, να μη παύσουν έχοντας την δύναμιν της έξουσίας.

Εις τους έννοουμένους των, τους συνεργάτας των, τους συνδημιουργούς της δυνάμεώς των παρέχουν πάντα έλευθερίαν, πάσαν άνεσιν. Εις τους άντιδρώντας εις τό άντιχριστιανικόν έργον των, δείχνουν όλην την κύστη-ρότητά των.

Εις άλλας Μονάς οί Ήγούμενοι είναι άπλάκιστοι κατώτεροι και από ένα άνδρείκελλον, από ένα ζόανον. Άνίσχυροι πρό της θουέλλης που τους περιτριγυρίζει υβρίζονται και λοιδορούνται από τους Μοναχούς, τους όποιους άνέχονται, άρκεί να μη χάσουν τό αξίωμα. Μία άπειθαρχία από άκρου εις άκρον. Όλοι άνεύθυνοι. Έλλείπει έσωτερικών κανονισμών δημιουργούνται Νόμοι, διατάξεις, Κανονισμοί κατά την θέλησιν τών ισχυρών της ημέρας. Εις την θέλησιν αυτήν αντιπροβάλλεται ή θέλησις άλλων, έργαζομένων δια να καταστούν ισχυρότεροι και ούτω τό Άγιον Όρος είναι Κράτος έν Κράτει και κάθε Μονή Κράτος του Κράτους έν Κράτει.

Προβάλλεται πλέον πασίδηλος ή ανάγκη χειρός στήβαράς προς επέμβασιν. Χειρός ή όποια άν μη επέλθη τιμωρός — ή ιδέξ των μετριοπαθεστέρων — δια τά έγκλήματα του παρελθόντος χάριν του γοήτρου της Έκκλησίας και της Μοναχικης Ίδέας, να θέσθ όμως άμεινον φραγμόν εις άκολασίαν, εις άσέβειαν, εις τρυφήν, εις τυραννίαν, καταδυναστευσιν, άσπείαν, σπατάλην, άπεμπόλησιν και κλοπήν. Να θέσθ φραγμόν εις πάθη, εις μίσση, εις ύποκρισίαν. Ν' άπομακρύνη του Όρους κάθε ύπερδουλον έργάτην, κάθε άνίκανον να ζήση εις έννομίαν, εις πειθαρχίαν και έντός του κύκλου τών κανόνων του άληθινοϋ Μοναχού.

Έπανέρχομαι επί τών τάσεων και σκέψεων τών άπολυταρχικών και τυραννικών στοιχείων του Όρους, που ζητούν να δικαιώσουν την κατάσταση του δεσποτισμού.

Άποβλέπουν εις τά έξής : Έπιζητούν Αον) Αύτονομίαν και αυτοδιοίκησιν καθ' όλα τά σημεία, χωρίς την έλαχίστην επέμβασιν της Κυβερνήσεως της Έλλάδος, πολλώ μάλλον της έξασκήσεως έλεγχου επί της διαρχείσεως. Βον) Να διοικούν άνευ νόμων και κανονισμών άσθιρέτως και άπολυταρχικώς. Γον) Να διαθέτουν τό πλείστον τών έσόδων της Μονής αυτοδούλως ως φεουδάρχει ή τριφυλικούχοι βέηδες, ή δε λοιπή Άδελφότης, ή όποια άποτελεί τά 9 οία της Μονής να πένεται κυριολεκτικώς. Συνεπεία όλων αυτών μία ήθικη έκλυσις και παρακμή του Όρους, έγκυμονούσα μυρίους κινδύνους.

Υπέροχος κληρικώς τω Όρους έν συζητήσει μου έλεγχε θές εις Καρυάς τά έξής σχετικώς. Άλλά την σοβαρωτάτην όμιλίαν του εις άλλην έπιστολήν μου.

ΔΗΜ. Α. ΖΩΓΡΑΦΟΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

Η ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ

(Συνέχεια έκ του τεύχους 197)

Την επαύριον ή κατάσσισις έγένετο δεινότερα, διότι τό Ρωσικόν στρατεύμα περιεκυκλώθη πανταχόθεν. Μετά τινα πολύωρον μάχην, διασκούσης της οποίας όκτώ χιλιάδες Ρώσοι ήγωνίσθησαν ενωτίον εκατόν πενήκοντα χιλιάδων Τούρκων, οί στρατιώται έπιπτον εις την όχθην του ποταμού χωρίς να δύνανται να πάρουν ύδωρ, διότι κατεσφραγίσθη υπό του τουρκικού πυροβολικού, ως είπουνεν. Ο Μέγας Πέτρος, διατρέχων τό στρατόπεδον, είδεν ου πανταχού επικρατεί ή αποθήρσισις και ου αυτο τό στρατόμα, τό όποιον του ήτο τόσον προσφιλές, να είχε την μικράν τέχνην της αιχμαλωσίας, όποτε εις αυτόν δέν δ' άνέμενεν είμι ή θάνατος. Με άπελιτιστικώς σκέψεις εισήλθεν εις την σκηπήν του, έροισε τον όπλιμόν του επί της τραπέζης και εκάθησε σκεπτόμενος, ότε ήκουσε τό όνομά του και ήσθάνθη να του σείγγη την χειρα φιλική χειρ. Ήτο ή Αικατερίνη. «Είχον δώσει διαταγήν να με άφήσουν μόνοι, εγώ ναξεν όργισθεις ό Τσάρος, διατι περιεφρονηθήσαν αί διαταγαί μου ;» «Έξαιρούμαι, είπεν ή Αικατερίνη μετ' γλυκύτητος. Πέτρο, εκείνη, ήτις από της αρχής της εκστρατείας ταύτης, περιεφρόνησεν εις τό πλευρόν σου τας σφαιρας των Τούρκων, έχει τό δικαίωμα μαζί σου να συζητήση περί του στρατού, άποτελειόμενον έξ υπηκόων σου, των όποιων άποτελεί μέρος». Αί λέξεις αυται, προσεβήθησαν με ύφος έπίσημον, που ήρμοζεν εις την παρούσαν άτελειοτικήν περίστασιν, και με φωνήν συγκινημένην και λειοτικήν, έπροξένησαν έντύπωσιν εις τον Τσάρον, όστις έπλησίασε την αυτοκρατίειαν, την ενηγκαλλόθη και της είπε μετ' λυγμών, ως να ήτο μικρόν παιδίον. «Τί θέλεις να κάμης εδώ, να με ήσθης ν' αποθήρσθαι ; Αιότι θέλω ν' αποθάνω Αικατερίνη δέν θέλω να όδηγηθώ εις τον θοίαιμον αυτών των άγροίκων» και έτριξε τους όδόντας, κυττών μετ' μανίας την πυγμήν επί της τραπέζης.

— Δέν δικαιούσαι ν' αποθάνης, άνήρτησε με την ίδίαν πάντοτε γαινομενικήν πραότητα, ένφ ή καρδιά της έπαλλε σφοδρώς και τα δάκρυα την ένιπυον. Θ' άγίσης έλευθέρων την όδον εις τους Τούρκους, δια να μεταβή ή βεζύρης εις την Μόσχαν ν' άρπάση τας θυγατέρας σου δια τό χαρέμι του Σουλτάνου ; — Ω ! εκραύησεν ό μονάρχης έροσθεις. — Θα τον άρήςης να υπάγη εις την Πετρούπολιν,

εις την προσφιλή σου πόλιν, δια να εκπέλοη αυτός ό,τι άπαιτεί από Σε ;

— Όχι, όχι, εγώ ναξεν ό Πέτρος λαβών τα όπλα, δέν να υπάγη, υπάρχω ακόμα έγώ.

— Είμαι τρελλός, Πέτρο, δέν ειξεύρεις τί λέμεις... Έγώ είμαι μια γενή, μία ποιή και άμυθής γενή, άπλοσότη, αλλά Σε άγαπώ, και Σε άγαπώ όχι μόνον δια Σε, όστις με άνύφωσες από χωρικήν και σκλάβαν εις Αυτοκρατίειαν, αλλά Σε άγαπώ δια την δόξαν σου... Άγαπώ εκείνον τον λαόν, τον όποιον κατέσθηνες ιδιόν μου... Θέλω να σώσω άμφοτέρους... Άκουσέ με.

Υπό τό κράτος των λόγων αυτών, οτινες με τόσην άλογοσιστικότητα έλέγχθησαν, ό Τσάρος ήτέτισε την Αικατερίνην με θανασμόν και εκπλήξην και εκάθησε πλησίον της.

Η Αικατερίνη του άνέπτυξε τότε τό σχέδιόν της, τό όποιον ενόμιζεν ότι ήρμοζεν εις αυτάς τας βλέθειας περιστάσεις. Ο Πέτρος τα υπέγραψεν όλα και ή Αικατερίνη δέν έχασε μιαν στιγμήν. Συνέλεξε τά όλίγα κοσμήματι, τα όποια είχε στυλοκομίσει εις τό ταξείδιόν της, διότι έν τω πολέμω άλιγοφρόντο ή πολυτέλεια και προσέθεσε δύο μεγαλοπρεπείς γούνας εκ μαύρης αλόπεκος. Ήτο σπιθήμια, προ άμνημοσθέντων χρόνων, καθ' όλην την Άνταολήν, όταν ζητή τις άκρόασιν από τους άρχοντας ή από τους άντιπροσώπους των, να παρακολουθήται υπό δώρων. Έξέλεξε τοιμοια άξιοσμοτικόν όπασ διαχειρισθί τό ζήτημα και διέθεσε προς τοια σμηντικόν ποσόν. Περωσθεισών αυτών των προστομασίων εκάλεσε τον Scheremeteff και τον διέταξε να γράψη μιαν έπιστολήν προς τον Μέγαν Βεζύρη. Η έπιστολή έγράφη με τοιοϋτον ύφος, ως να μη γαίνεται ή άτελειοτική κατάσταση της Ρωσικης στρατιάς. Έγράφη δε καθ' έπαγόρευσιν της Αικατερίνης, ήτις, καίτοι δέν ήξερε ν' έγράψη, είχεν όμοις την ψυχήν μεγάλην και γενναίαν και συνεπώς δέν έοτερείτο έμμενύσεως.

Ο Μεχμέτ έβράδυνε ν' αποκριθί και τό πυροβολικόν εξηκολούθει να βάλη καθ' όλα τα σημεία του ποταμού άλλ' εις τό Ρωσικόν στρατόπεδον ή δυσσυχία ήξασεν έν όσω ό ήλιος έδενεν. Η Αικατερίνη, άντλούσα θάρρος εκ της γενναίας καρδιάς της, ενεφανίζετο ότε μεν παρὰ τον Αυτοκράτορα, λυπημένον υπερβολικά, ότε δε έν τω μέσω του Έπιτε-

λείον, τῶν ἐλαξιοματικῶν καὶ στρατιωτῶν. Ἐδείκνε πρὸς αὐτοὺς τὸν Αὐτοκράτορα, τὸν πατέρα των, περίλιτον ἐκ τῆς δυναστείας των καὶ τοῦ ὁποίου ὄφελον αὐτοὶ ν' ἀνακουφίσουν τὰς πικρίας. Μετ' ὀλίγον ὅλοι οἱ στρατιῶται ζητοῦν νὰ διαβοῦν τὸν ποταμὸν. Δέκα στρατιάσθαι, οἱ πρότωι τοῦ στρατεύματος, συνέρχονται εἰς πολεμικὸν συμβούλιον, τοῦ ὁποίου προσιταίαι αὐτῆ ἡ Αἰκατερίνη. Συνοκέλιονται καὶ ὑπογράφουν ὅλοι ἕνα πρακτικόν, περιέχον τὴν ἀπόφασίν των ἣν παρουσιάζουν εἰς τὸν αὐτοκράτορα, ἔχουσαν οὕτως: «Ἐὰν ὁ ἐχθρὸς ἀρνηθῆ τὸς ὅρους τοῦ τοῦ ἐπρότεινεν ὁ στρατηγὸς Scheremetieff, εἰς τοὺς ὅρους νὰ ζητήσῃ νὰ τοῦ παραδώσωμεν τὰ ὄπλα, ἢ ὁμοῦ γινώσκωμεν δέλησις τοῦ στρατεύματος, τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ὑποηγῶν εἶναι ν' ἀποφασίσωμεν μίαν διέξοδον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ἐχθροῦ». Καὶ ἡ ἀπόφασις αὕτη ἦτο ἔργον τῆς Αἰκατερίνης. Αὕτη ἡ ὑπερδυνασταὶ γυνή, κατὰ τὴν ἀξιωματικόν ἐκείνην ἡμέραν, ὅχι μόνον ἔσωσε τὴν αὐτοκρατορίαν, ἀλλὰ καὶ τὴν δόξαν τῆς Ρωσίας. Συνέπειαι τῆς τοιαύτης ἡρωϊκῆς ἀποφάσεως ὑπῆρξεν ἡ κατασκευὴ νέων προχωμάτων. Ἐντῷ οἱ Ρῶσοι ἐπροχώρουν ὀλίγον πρὸς τοὺς Τούρκους, ὁ Μεχμέτ ἐξέδωκε τὸ διάταγμα τῆς ἀνακομῆς. Ὁ ὑπογραμματικὸς Schaffirof μετέβη ἀμέσως παρὰ τῷ Μεγάλῳ Βεζύρη καὶ ἤρξατο τὰς διαπραγματεύσεις καὶ οὕτω ὁ Ρωσικὸς στρατὸς ἐσώθη. Ἀκολούθως ἡ συνθήκη τῆς εἰρήνης ὑπεγράφη εἰς Falksen, χωρίον παρὰ τῷ Pruth.

Ἡ ἀμφισβήτησις ἐνὸς ἄρθρου ἐπροκάλεσε μίαν ἀπάντησιν τοῦ Μεγάλου Πέτρου, ἣτις κατὰ τὴν γνώμην τῶν ἱστορικῶν διαγράφει πολλὰς αἰματηρὰς σελίδας τῆς ἱστορίας του. Δηλαδή ὁ Μεχμέτ ἤθελε νὰ παραδώσῃ εἰς αὐτὸν τὸν πρίγκιπα Kantemir, ἐπὶ τῶν ὀθωμανῶν, ὅστις ἔχαιρε τὴν προστασίαν τῆς Ρωσίας. Ἀλλ' ὁ Αὐτοκράτορ ἔγραψε τὰ ἐξῆς εἰς τὸν Schaffirof: «Προσιτῶ νὰ ἐγκαταλείψῃ εἰς τοὺς Τούρκους ὅλον τὸ ἔδαφος τὸ ἐκτειρόμενον μέχρι Crusk, ἐπειδὴ θὰ μείνῃ ἀκόμη ἡ ἐλπὶς νὰ τὸ ἀνακτήσῃ ἀλλ' ἡ παραβίασις τῆς πίστεως εἶναι ἀνεπαρόχθωτος· οὐδέποτε ἐγὼ θὰ εἶμαι ἐκεῖνος ὅστις θὰ τὴν παραβιάσῃ. Μόνον εἰς ἡμῶν τοὺς ἡμετέρας ἢ τιμῆ ἀνήκει καὶ νὰ παραιτηθῶμεν αὐτῆς ἰσοδυναμεῖ νὰ παύσωμεν νὰ εἴμεθα μονάρχαι». Οὕτως ὁ Kantemir δὲν παρεδόθη.

* *

Μετὰ τὴν ονομολογήσιν τῆς εἰρήνης, ὁ Τσάρος ἀπεσύρθη εἰς τὸ Elascy ὅπου ἐκτελέσῃ τοὺς ὅρους τῆς συνθήκης. Ἀλλ' ἡ ζωὴ του ἐπληροῖαζεν εἰς τὸ τέλος τῆς. Τότε ἡ Τσαρίνα ἐφάνη ἀληθῆς παρήγορος ἄγγελος. Νυχθημερὸν παρερρίσκετο εἰς τὸ

πλευρὸν του ὅπως γλυκαίγῃ τοὺς πόρους του μετὰ τὸν ποῦ αὐτὴ μόνη ἐγνώριζε.

Ἡ Αἰκατερίνη ὑπῆρξεν ἡ αἰτία τῆς περιγῆμον συνθήκης ἣτις ἐπρόκειτο ν' ἀναθιβάσῃ ἐπὶ τοῦ Ἀγγλικῶν θρόνου νέον βασιλέα, ἀλλὰ τυχαίως πρὶν ἀελλῆθῃ ἐφρονεῦθη. Προσεῖ προσέφερεν εἰς τὸν οὐζυγόν τῆς νέαν ἐκδούλευσιν ὅχι ὀλιγώτερον ὄφελμον ἐκείνης τῶν ἀκτῶν τοῦ Pruth. Ὅτε Κάρολος ὁ Β' ἀπέθανε διεκόπησαν αἱ διαπραγματεύσεις μεταξὺ Σουηδίας καὶ Ρωσίας. Τὸ συνέδριον τοῦ Aland δὲν διεκόπη, ἀλλ' ἡ Ἀγγλία συνήνωσε τὸν σκόλον τῆς μετὰ τοῦ Σουηδικῶ, οὕτως ὥστε αἱ προθέσεις ἔγειναν ἐχθρικοί. Ἡ νέα βασίλισσα τῆς Σουηδίας, ἣτις, καθὼς καὶ ὁ οὐζυγός τῆς, ἐπεθύμει τὴν εἰρήνην, ἔλαβε μουτικὴν συνέντευξιν μετὰ τῆς Αἰκατερίνης· καὶ ὁ Τσάρος διατεθεὶς εὐμενῶς πρὸς αὐτὴν καὶ πεισθεὶς ὑπὸ τῶν ὄντως πιστῶν συμβουλῶν τῆς συνήνεσε διὰ τὸ νέον συνέδριον εἰς Neustadt, τῆς Φιλανδίας, ὅπου ὑπεγράφη ἡ εἰρήνη τὴν 10ην Δεκεμβρίου 1721.

Αἱ προσπάθειαι τῆς Αἰκατερίνης συνέτειναν πολὺ περισσότερον ἀπὸ τὴν διπλωματικὴν δεινότητα τῶν μελῶν τοῦ συνεδρίου.

Ἀποῦ πανταχοῦ ἐγκατεστάθη ἡ εἰρήνη, ὁ Τσάρος ἐσκέφθη νὰ ἐκτελέσῃ μίαν ἐπιθυμίαν του, τὴν ὁποίαν πρὸ πολλοῦ εἶχε σχηματίσει ἐν τῇ καρδίᾳ του καὶ τοιοῦτοτρόπως ἐδήλωσε δημοσίᾳ τὸν γάμον του μετὰ τῆς Αἰκατερίνης καὶ τὴν ἀνγγόρευσε Τσαρίναν τὴν 11ην Φεβρουαρίου 1724. Ἐδημοσίευσεν Διάγγελμα, εἰς τὸ ὁποῖον καλῶν ἑαυτὸν Αὐτοκράτορα πασῶν τῶν Ρωσιῶν, ἐποίησε γνωστὸν εἰς ὅλους τοὺς πιστοὺς ὑπηκόους του, ὅτι ἐπειδὴ εἶναι σταθερὰ συνήθεια εἰς τὰ Χριστιανικά Κράτη, ὅπως οἱ Μονάρχαι στέφονται τὰς συζύγους των καθὼς ἔπραττον οἱ Αὐτοκράτορες τοῦ Βυζαντίου, ὁ Ἡράκλειος, ὁ Ἰουσιανός, Λέων ὁ Σοφὸς καὶ ἄλλοι καὶ ἐπειδὴ κατὰ τὸ εἰκοσιεπταετὲς διάστημα ἐβρεθείς εἰς ὅλους τοὺς κινδύνους, ἐξησφάλισεν εἰς τὴν Ρωσίαν εἰρήνην καὶ δόξαν ἐπίζηλον ὑπὲρ πᾶν ἄλλο Κράτος. Ἄλλως δὲ ἡ Αὐτοκρατορία Αἰκατερίνη ἢ προσφιλοτάτη του οὐζυγός τοῦ ἐπροξένησε μεγάλην ἀνακούφιον καὶ βοήθειαν εἰς ὅλας τὰς ἐκστρατείας, καὶ ἰδίως εἰς τὴν ἐπικινδύνον μάχην τοῦ Pruth, ὅπου ὁ Ρωσικὸς στρατὸς εἶχε γθάσει εἰς ἐλάχιστον ἀριθμὸν, καὶ εἰς ἐσχάτην ἔλθειν τῶν πάντων αὐτὸς ἐπιθυμῶν ν' ἀμείνῃ τὰ μεγάλα προτερήματά τῆς ἀπεφάσισε νὰ τὴν στέγῃ ἐπισημῶς Αὐτοκρατορίαν πασῶν τῶν Ρωσιῶν.

Ἀπευθυνόμενος δὲ πρὸς τὸν ἀρχιεπίσκοπον τοῦ Novogorod: «Θέλω, τοῦ εἶπε, ν' ἀναγνωρίσω με

ἴαν ἐπίσημον προῆξιν ὅλας τὰς ὑπηρεσίας τοῦ μοῦ προσέφερεν ἡ Αἰκατερίνη, διότι εἰς αὐτὴν ὁφείλω τὴν θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν ἐρρίσκομαι. Ἡ Αἰκατερίνη δὲν εἶναι μόνον ὁ φάλαξ ἄγγελός

μου, ἀλλὰ καὶ πάσης τῆς Ρωσίας· θέλω λοιπὸν νὰ στεγθῆ Αὐτοκρατορία καὶ Σεῖς ὡς πρωτοθεράρχης τῆς Ρωσίας, ἣν πρωτοστατήσετε εἰς τὴν τελετήν». (Ἀκούσθητε) ΝΥΤΣΑ ΜΑΚΡΗ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗΣ

Κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ἐδημηγόρησεν τὸν θάνατον τοῦ Ἰωάννου Πολέμη. Ὑπέκυψε εἰς βαρυτάτην ἀσθένειαν, ἣτις ταχέως τὸν ἔφερον εἰς τὸν τάφον. Ὀλιγίστως ἡμέρας πρὸ τῆς ἀναγγελίας τοῦ θανάτου του ζωηρὸς διέσχισε τὰς ὁδοὺς τῶν Ἀθηνῶν καὶ οὐδεὶς προσέβλεπε τὸσον οὐνόμοτον, τὸν ὀριστικὸν τερωτισμὸν τοῦ ποιητικοῦ του σταδίου.

Ὁ Πολέμης ἐδημοσίευσεν μίαν ἐποχὴν. Ἐθεσε τὴν σφραγίδα τῆς ἰδιοφυΐας του ἐπ' αὐτῆς καὶ ἤρθεμος, γλυκὺς, ἀπροσποίητος, ἠκολούθει τὸν κοινὸν καὶ ποιητικὸν δρόμον του.

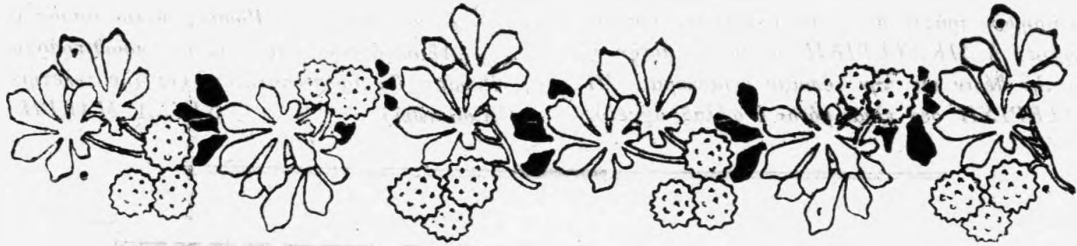
Ὁ ποιητὴς τῶν ἀρμονικῶν στιχομυθιῶν καὶ τῆς ἀβροῦς αἰσθηματολογίας, παρακολουθῶν τὰ μεγάλα γεγονότα τῶν τελευταίων εἰτῶν, ἐξωτερικοῦσε τὰ ἐθνικὰ σωμαθώματα, πλέκων στεφάνους διὰ τοὺς ἥρωας ἢ ἐκπέμπων σίτους βαρυτάτης οδύνης διὰ τὰς συμφορὰς τῆς πατρίδος. Ἡ ἐνπάθεια τῆς ποιητικῆς ψυχῆς του ἐταλαντεύετο μεταξὺ πόνου καὶ χαρᾶς, μεταξὺ ἀσχους καὶ δόξης καὶ οἱ στίχοι του ἀνταπεκρίνοντο πρὸς τὰ πολεμικὰ σωμαθώματα τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς. Αὐτὸ ἐπῆρξε τὸ ποιητικὸν ἔργον τοῦ Πολέμη τῆς τελευταίας δεκαετίας. Ἀλλὰ ὁ Πολέμης δὲν θὰ εἴσῃ μετὰ τὰ τελευταῖα ποιήματά του. Θὰ εἴσῃ μετὰ τὰ ποιήματα τῆς πρώτης παραγωγῆς του, τὰ γεμῆτα ἀπὸ τὴν φλόγα τοῦ αἰσθηματος καὶ τὴν γλυκότητα τῆς ἀγάπης. Αἰσθὴ ὁ Πολέμης ὑπῆρξε ὁ κατ' ἐξέχρη ποιητὴς τῆς καρδιάς. Ἦτο ὁ Ἕλληρ Χάϊνε χωρὶς τὴν βαρύντητα τῆς εἰρωνείας τοῦ Γερμανοῦ ποιητοῦ, ἀλλὰ μετὰ τὴν αὐτὴν λεπτότητα, μετὰ τὸ αὐτὸ αἰσθημα εἰς τοὺς ἀβροῦς του στίχους. Ὁ στίχος τοῦ Πολέμη εἶχεν ἀγέλειαν καὶ ἔθιγε βαθεῖα τοὺς μωικωότερους παλμοὺς τῆς ἀνθρωπίνης καρδιάς. Μὴ ὀλοκλήρως γενεὰ ἐτραγοῦδησε μαζὴ τον καὶ ὁπίσσω ποιήματά του, τὰ ὅποια παρεδόθησαν ἀπὸ τὴν μετῆρα εἰς τὴν δημοσερὰν κόρην μετὰ τὴν ἐλλάθειαν ποῦ παραδίδονται πολὺτιμα ἀντιγεμίμενα.

Τὰ τελευταῖα ἔτη ὁ Πολέμης κατέγινε καὶ μετὰ τὸ θέατρον. Τὸ ἔργον του ὅμως ὡς θεατρικοῦ συγγραφέως δὲν ὑπῆρξε ἀντάξιον τοῦ ποιητικοῦ. Ὁ «Βασίλειος Ἀνήλιαρος» εἶνε ἕνα ἔμμετρον δοῦμα, τὸ ὁποῖον ἐβάσισεν ἐπὶ τοῦ θρόλου, ἡ μεγάλη ὅμως λυρικότης ἐξυσοθεῖ καὶ πύγει τὴν σαρκικὴν δοῦσιν. Ἐπίσης ἡ «Γυναῖκα», μονόπρακτο δραματάκι, δὲν ἐπλούτισεν ἀσφαλῶς τὸ ἑλληνικὸν θέατρον.

Ὡς ἄνθρωπος ὁ Πολέμης ἦτο γλυκὺς καὶ προσήτης πρὸς ὅλους. Ἐγεννήθη εἰς τὰς Ἀθήνας τὸ 1862 καὶ πολὺν γρηγόρα εἶχε κερδίσει τὴν φήμην τοῦ ποιητοῦ καὶ τὴν ἐκτίμησιν καὶ ἀγάπην τοῦ ἑλληνικοῦ κόσμου. Οἱ «Χειμῶνανθοι» ὑπῆρξεν ἡ πρώτη ποιητικὴ συλλογὴ τοῦ Ι. Πολέμη. Κατόπιν ἐξέδωκε νέους τόμους ποιημάτων ὑπὸ τοὺς τίτλους: «Ἀλύβαστρον», «Κεμήλιον», «Ἐξωτικόν», «Σπασμένα Μάρμαρα», «Ἑλληνικόν», «Ἐσπερινά» καὶ τὸ «Παλιὸ Βιολὶν». Ὁ τόμος αὐτὸς εἶναι ἴσως τὸ ὀραϊότερον ἔργον τοῦ Πολέμη. Ὁ πρόλογος τοῦ βιβλίου του, μετὰ τὸν τίτλον τὸ «Παλιὸ Βιολὶν», εἶνε ἕνα μικρὸν αἰσιοπρόφημα καὶ ὡς ἔμπνευσις καὶ ὡς ἐκτέλεσις. Τὰ «Πλεκτὰ Τραγοῦδια» ἀλλοτρίαι ἀπὸ αἰσθημα καὶ σαρκιστῶν μετὰ τοὺς ἐγγενετικούς των στίχους.

Ἴδοι διατὶ ἠγαπήθη ὁ Πολέμης ἀπὸ τὴν μεγάλη μίση τοῦ λαοῦ, καὶ ἰδοὺ διατὶ θὰ μείνῃ πάντα ζωηρὰ ἢ ἀνάμνησις του καὶ θὰ συγκινή μετὰ τὰ τραγοῦδια του, ὅπως δὲν συνεκίνησαν ποιηταὶ σύγχρονοι, μεγαλείτης ἴσως ἀξίας καὶ βαρύντηρος σκέψεως ἀπ' αὐτόν. Ὁ Πολέμης ἦτο τιμημένος μετὰ τὸ Ἀριστεῖον τῶν Τραγοῦδιων καὶ Τεχνῶν, τὸ ὁποῖον τοῦ ἀνερεμήθη τὸ 1917.

Τὰ «Εἰδύλλια τοῦ Θεοκρίτου» καὶ ἡ «Ἠλέκτρα» τοῦ Εὐδοκίμου μεταφράσθησαν ἀπὸ τὸν ἀποθανόντα ποιητὴν εἶναι καὶ αὐτὸ εἰς ἔπαινον τῆς ποιητικῆς καὶ φιλολογικῆς του ἀξίας.

ΑΠΟ ΤΑ ΠΟΙΗΜΑΤΑ ΤΟΥ Ι. ΠΟΛΕΜΗ

ΤΟ ΠΑΛΙΟ ΒΙΟΛΙ

Ἄκουε τ' ἀπόκοσμο, τὸ παλιὸ βιολί
μέσα στὴ νυχτερινή σιγαλιά τοῦ Ἀπρίλι·
στὸ παλιὸ κομμάρι του μιὰ ψυχὴ λαλεῖ
μὲ τ' ἀχνὰ κ' ἀπόφωνα τῆς ἀγάπης χεῖλι.

Καὶ τ' ἀηδόνι γ' ἀρρωπιο καὶ τὸ ζηλευτὸ
ζήλεψε κ' ἐσώπωσε κ' ἔκοιψε κ' ἐστάθη
γιὰ τὰ δὴ περήφανο τί πουλὶ εἶν' αὐτὸ
ποὺ τὰ λέει γλυκύτερα τῆς καρδιάς τὰ λόγια.

Ὡς καὶ ὁ γκιώνης, τ' ἄχυρο, τὸ δειλὸ πουλί,
μὲ λαχάρια ἀπόκοψη τὰ φτερά τινάζει

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ

Τὸν μῆνα αὐτὸν ἐσημειώθη μιὰ ἀληθινὴ γυναικεία
πρόοδος. Ἡ τρίτη Βιοταχνική Ἐκθεσις τῶν Ἑλληνίδων,
εἰς τὰς αἰθούσας τοῦ Ἀουκείου. Εἰς τὴν Ἐκθεσιν αὐτὴν
ἡ γυναικεία χειροτεχνία παρουσιάζει ἀξιοσημείωτον ἐξέ-
λιξιν, ἡ ὁποία εἰς πλείστα ὅσα σημεῖα ἠμπορεῖ ἐφαρμύλλως
νὰ παραδῆθῃ πρὸς πᾶσαν χειροτεχνίαν εὐρωπαϊκοῦ Κρά-
τους.

Εἰς τὴν Ἐκθεσιν αὐτὴν ἔλαβον μέρος διάφοροι πύλλο-
γοι τῆς γυναικείας ἐργασίας. Σημειώνομεν ἀπλῶς τὰ ὀνό-
ματα, διότι θὰ ἐχρησάζετο πολὺς χώρος διὰ τὴν ἀνάλυσιν
ὅλων τῶν ἔργων. Ἐργόχειρα τοῦ Βόλου, τῆς Ζακύνθου,
τοῦ Ἀμαλείου Ὀρφανοτροφείου, τῶν Ἀπόρων Γυναικῶν,
τῶν Προσφυγικῶν Ἐργαστηρίων τοῦ Λουκείου, τῆς Μυτι-
λήνης, τῆς Κρήτης καὶ τῶν ἐργαστηρίων τῆς κυρίας Ζυγο-
μαλῆ.

Τὸ ἔργον ὅμως τῆς κυρίας Ζυγομαλῆ ἀξίζει ἐντελῶς ἰ-
διαιτέρως μνείας. Ἀντιπροσωπεύει τὴν καθαρῶς Ἑλληνι-
κὴν τέχνην μὲ τὰ χωρικά κεντήματα τῆς Ἀττικῆς, τὰ ὁ-
ποῖα, παραμελημένα, ἄγνωστα, ἔφερον εἰς τὸ φῶς, εἰς τὴν
ἐπιφάνειαν ἡ καλλιτεχνικὴ προσωπικότης μιᾶς ἐξαίρετι-
κῆς Ἑλληνίδος. Ἡ κ. Ζυγομαλῆ ἐργάζεται συστηματικῶς
ἐπὶ μακρῶν σειρῶν ἐτῶν. Μὲ ἀφοσίωσιν πραγματικὴν, μὲ
ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον ἐκφύγει τοῦ συνήθους, ἠγάπησε τὴν
ἐργαζομένην γυναῖκα τῶν χωριῶν τῆς Ἀττικῆς, τὴν ἐνε-
θάρυνε, τῆς ἔδωκε τὰ μέσα, καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὴν

καὶ σπλαίνει ἀκούοντας τὸ παλιὸ βιολί
γιὰ τὰ μάθη ὁ δύστυχος πῶς ν' ἀναστενάξῃ.

Τί κ' ἂν τραγῶ τὸ ξύλιο του τὸ σαράκι; τί
κ' ἂν περνοῦν ἀγύριστοι χρόνοι, κ' ἄλλοι χρόνοι;
Πεῖδ γλυκεῖα καὶ πεῖδ ἄμορφη καὶ πεῖδ δυνατὴ
ἡ φωνὴ του γίνεται ὅσο αὐτὸ παλιόνει.

Εἴμ' ἐγὼ τ' ἀπόκοσμο, τὸ παλιὸ βιολί
μέσα στὴ νυχτερινή σιγαλιά τοῦ Ἀπρίλι·
στὸ παλιὸ κομμάρι μου μιὰ ψυχὴ λαλεῖ

μὲ τῆς πρώτης νεότητός μου τὰ ὄμοια χεῖλι.
Τί κ' ἂν τραγῶ τὰ σπλάγχνα μου τὸ σαράκι; τί
κ' ἂν βαδίζω ἀγύριστα χρόνο μὲ τὸ χρόνο;
Πεῖδ γλυκεῖα καὶ πεῖδ ἄμορφη καὶ πεῖδ δυνατὴ
γίνεται ἡ ἀγάπη μου, ὅσο ἐγὼ παλιόνει.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΟΛΕΜΗ

ἐμόρφωσε καλλιτεχνικῶς, καὶ ἐπέκρινε τὴν φυσικὴν τῆς
κλίσην πρὸς τὴν ἐργασίαν. Ἴδρυσε σχολὰς εἰς τὰ Λάσιον,
εἰς τὸ Κακοσάλεσι καὶ εἰς ἄλλα χωρία τῆς Ἀττικῆς καὶ
ἔδωκεν εἰς κάθε χωρικὴ γυναῖκα τὰ μέσα νὰ βελτιώσῃ τὴν
ἐργασίαν τῆς, νὰ πραγματοποιήσῃ τὰς ἐμπνεύσεις; τῆς
χωρὶς ποτε νὰ ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὴν ἑλληνικὴν χάρι τῶν
πρωτοτύπων ἐργοχειρίων. Διὰ τοῦτο τὰ κεντήματα τῆς κυ-
ρίας Ζυγομαλῆ, χωρὶς νὰ ἠμποροῦν νὰ παραβληθῶν μὲ ὅ-
λου εἶδους κεντήματα, παρουσιάζουν μιὰ μοναδικὴν πρωτο-
τυπία, ἀπυκλειστικὸν χάρισμα τῶν ἑλληνίδων χωρικῶν.

Εἰς τὴν κυρίαν Ζυγομαλῆ ὁφείλεται μιὰ βραβεῖα εὐγνω-
μοσύνης ἀπὸ τὸ Ἑλληνικὸν Κράτος διὰ τὴν ἐθνικὴν ἐργα-
σίαν τῆς, ἡ ὁποία ἀνύψωσε εἰς καλλιτεχνικὴν περιωπὴν
τὴν χωρικὴν γυναῖκα, ἡ ὁποία μὲ τὴν λεπτεπίλεπτον καὶ
ἐμπνευσμένην ἐργασίαν τῆς μᾶς παρέχει τὰς μεγαλει-
τέρας, τὰς θετικωτέρας ἐλπίδας διὰ τὴν πρόοδον τῆς συγ-
χρόνου γυναικός.

Συμβουλία Πιερνὲ

Ἡ πόλις μας εἶχε τὴν εὐτυχίαν νὰ φιλοξενήσῃ τὸν μῆ-
να αὐτὸν μιὰ ἀπὸ τὰς μεγαλειτέρας φυσιογνωμίας τῆς
συγχρόνου τέχνης, τὸν διευθυντὴν τῆς ὀρχήστρας Κολόν
τῶν Παρισίων, τὸν Γαβριὴλ Πιερνὲ, Μαθητῆς τοῦ Σεζᾶρ
Φράγκ διακρίθη νεώτατος διὰ τὴν ἐξαιρετικὴν του μουσι-
κὴν ἰδιοφυίαν καὶ ἐτιμήθη μὲ τὸ βραβεῖον τῆς Ρώμης εἰς
ἡλικίαν 19 ἐτῶν εἰς τὰ 1882. Μετὰ τὸν θάνατον τοῦ
Φράγκ τὸν διεδέχθη εἰς τὴν θέσιν του ὄργανωτοῦ εἰς τὴν
ἐκκλησίαν τῆς Ἁγίας Κλοτίλδης. Ἀπὸ τὰ 1910 ἀνέλαβε
τὴν γενικὴν διεύθυνσιν τῶν συναυλιῶν Κολόν.

Ἀλλὰ καὶ ὡς συνθέτης ὁ Πιερνὲ εὐρίσκειται εἰς τὴν
πρώτην γραμμὴν τῶν Γάλλων μουσουργῶν. Ἐπλούτισε καὶ

ΑΠΟ ΤΑ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΠΕΝΘΗ

ΕΛΕΟΝΩΡΑ ΝΤΟΥΖΕ

αὐτὸς τὴν συμφωνικὴν μουσικὴν μὲ ἐντελῶς νέας τεχνο-
τροπίας καὶ συνδυασμοὺς ἤχων καὶ χρώματος, ποὺ ἀνε-
στάτωσαν γενικὰ τὴν σύγχρονον τέχνην.

Ὁ κ. Πιερνὲ ἔδωκεν εἰς τὸ θέατρον «Ὀλύμπια» τρεῖς
συναυλίας, τὰς ὁποίας διωργάνωσε τὸ Ἑλληνικὸν Ὁ-
δεῖον. Ἡ τέχνη καὶ ἡ δύναμις τοῦ κ. Πιερνὲ εἰς τὴν ὀρχή-
στραν τὸν ἀπέθεσαν κυριολεκτικῶς. Εἶνε ἡ πρώτη φορά
ποὺ ἠκούσθη ἡ «Πρωϊκὴ συμφωνία» τοῦ Μπατόδεν μὲ
τοιαύτην δημιουργικὴν ἀπόδοσιν καὶ τόσῃ ἐμπνευσμένην
ἐκτέλεσιν. Τὸ ἔργον τοῦ κ. Πιερνὲ, ἡ «Συνταλίς», ἓνα
κομμάτι γεμάτο ἀπὸ πνεῦμα, ἀπὸ ἐξυπνάδα καὶ διαύγεια,
κατεμάγευσε τὸ ἀκροατήριόν του. Ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν δευ-
τέραν καὶ τρίτην συναυλίαν ὁ κ. Πιερνὲ ὑπῆρξεν ὑπέροχος.

Τὸ Ἑλληνικὸν κοινὸν ἔδειξεν ὅλον τὸν ἐνθουσιασμόν του
πρὸς τὸν ξενὸν καλλιτέχνην καὶ πλέον ἢ ἀπαξ τὸν ἐπευ-
φήμησε μὲ πραγματικὴν εὐκρίνειαν.

ΘΕΑΤΡΑ

Τὰ θερινὰ θεάτρα ἤρχισαν πλέον τὰς παραστάσεις των.
Ὅπως συμβαίνει μερικὰ ἔτη τώρα, ἡ ὀπερέττα θριαμβεῖ.
Ὁ Παπαϊωάννου εἰς τὸ ὁμώνυμον θέατρον του, ὁ Δράμα-
λης εἰς τὸ θέατρον τῆς πλατείας τοῦ Συντάγματος, τὰ
«Διονύσια», ὁ θίασος Σαμαρτζῆ εἰς τὴν «Ἀλάμπραν», ὁ
«Διονύσιος», ὁ θίασος Σαμαρτζῆ εἰς τὴν «Ὀλύμπια» καὶ αἱ ἐπιθεωρή-
σεις εἰς τὸ «Κεντρικόν» καὶ τὸν Ἀπόλλωνα. Διὰ τὰ σο-
βαρὰ δραματικὰ ἔργα μένουσιν τρία θεάτρα. Τῆς Κυβέλης,
εἰς τὸ ὁποῖον παίζουν μέλη τοῦ θιάσου τῆς, τῆς ἰδίας εὐρι-
σκομένης εἰς Αἴγυπτον, τῆς Κοτοπούλη, μὲ ἐπί κεφαλῆς
τοῦ θιάσου τῆς τὴν ἰδίαν, καὶ τὸ «Ἀθηναϊκόν», εἰς τὸ ὁ-
ποῖον παίζουν ὁ κ. Φύρστ μὲ τὸν κ. Νέζερ.

Πρώτη ἡ κ. Κοτοπούλη μᾶς ἔδωκε νέον πρωτότυπον ἔρ-
γον, τὸν «Καραγκιόζη» τοῦ κ. Θ. Συνοδινού. Τὸ ἔργον
ἀπὸ τὰ εὐφρόστερα, ἐπροκάλεσε μακρὰς συζητήσεις μετα-
ξὺ τῶν κριτικῶν, εἰς τὰς ὁποίας ἀπήντησεν ὁ συγγραφεὺς.
Παρὰ τὴν πολεμικὴν ἔμωσ τῆς κριτικῆς, τὸ κοινὸν χωρὶς
νὰ ἐπηρεασθῇ, παρηκολούθησε τὴν σειρὰν τῶν παραστά-
σεων του καὶ ἔβλεψε πάντοτε ἱκανοποιημένον ἀπὸ τὸ πνεῦ-
μα, τὸ ὁποῖον τόσον ἀφθονον ἐσκορπίετο εἰς τὰς τρεῖς
πράξεις τοῦ «Καραγκιόζη».

Τὸ Ἑλλήν. δράμα εἰς τὴν Ἀμερικὴν

Εἰς τὸ μέγα θέατρον «Ἰρβιγκ» τῆς Ν. Ἰόρκης ἀνεβί-
βάσθη πρό τιμος—κατὰ τὰς Ἀμερικανικὰς ἡμερίδας—
ὑπὸ τοῦ μεγάλου θιάσου Ἀθερσον, κατὰ μετάφρασιν τοῦ
κ. Ἀθερσον, τὸ γνωστὸν δράμα τοῦ κ. Σπ. Μελᾶ «Τὸ ἄ-
σπρο καὶ τὸ Μαῦρον».

Τὸν ρόλον τῆς Ἀνθῆς ὑπεδῆθη ἡ γνωστὴ Ἀμερικανὴ
πρωταγωνίστρια κ. Στέλλα Λάρμιρ, τοῦ δὲ Ἄλκη ὁ δη-
μοφιλὴς Ἀμερικανὸς καλλιτέχνης κ. Τρέιμς Κρέιν. Αἱ
Ἀμερικανικαὶ ἡμερίδες ἀφιερῶνουν μακρὰ καὶ εὐμενῆ
σχόλια καὶ διὰ τὸ ἔργον καὶ διὰ τὸν συγγραφεῖα, τὸν ὁποῖον
ὀνομάζουσι δραματικὸν δαίμονιον καὶ τὸν συγκρίνουσι πρὸς
τὸν χιουμορίστην δραματικὸν Ὁ-Νης.

Τὸ ἔργον ἀνεβιβάσθη εἰς 30 Ἀμερικανικὰ θεάτρα, ἐξα-
ρακτῆρισθῆ δὲ ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν κριτικῶν ὡς «δραμα-
τικὸν κομμάτι μὲ ὅλα τὰ θέλητρα τῆς ζωῆς, ὡς εἰς τὸν
ρεαλισμὸν του, μὲ στιμᾶς τραγῳδίας, ἐξάρσεως καὶ σαρ-
κασμοῦ». Ὁ τίτλος «Τὸ ἄσπρο καὶ τὸ μαῦρον» μεταφράσθη
«Τὰ πρόβατα καὶ τὰ ἐρίφια».

Ἀπέθανεν εἰς τὸ Πιτσοδοῦρον τῆς Ἀμερικῆς ἡ
μεγάλῃ Ἰταλὶς δραματικὴ ἠθοποιὸς Ἐλεονώρα
Ντούζε. Ἡ Ντούζε ἐγεννήθη εἰς τὸ Βιοβάνο τῆς
Ἰταλίας. Εἰς ἡλικίαν παιδικὴν σχεδὸν ἀνήλθεν εἰς
τὴν θεατρικὴν οἰκὴν καὶ εὐθὺς ἀπὸ τὰ πρώτῃα τῆς
βήματα ἐπεβλήθη εἰς τὸ Ἰταλικὸν καὶ βραδύτερον
εἰς τὸ παγκόσμιον θέατρον. Ἡ Ἰταλὶς καλλιτέχνης
κατόρθωσε νὰ σνγκινή βαδύτατα τὸ ἀκροατήριόν
τῆς μὲ τὴν φροσύνην τοῦ παιξίματος τῆς καὶ μὲ
τὴν ἐποβλητικὴν ἐκφραστικὴν τοῦ προσώπου τῆς
καὶ τὴν γοητείαν τῆς φωνῆς τῆς. Ἡ Ντούζε ἔπαιξεν
εἰς ὅλα τὰ μέγιστα θέατρα τῆς Εὐρώπης. Εἰς τὸν
γύρον τὸν ὁποῖον ἔκαμε, δὲν ἐλησμόνησε καὶ τὰς
Ἀθήνας. Τὸ 1901 ἔδωκεν ἐδῶ σειρὰν παραστάσεων
εἰς τὸ Δημοτικὸν θέατρον, ἐκτιμηθεῖσα καὶ τιμηθεῖ-
σα ὅπως ἔφραπεν ὑπὸ τοῦ Ἀθηναϊκοῦ κοινού. Ἰδίως
ἐθροιάμβωσεν εἰς τὴν «Τιμὴν» τοῦ Σούδερμαν ὡς
Μάρδα, καὶ εἰς τὴν «Κυρίαν μὲ τὰς Καμελλίας».

Ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν ἡ Ντούζε ἔπαιξεν εἰς τὸ
Παρίσι, ὅπου ἐθεωρεῖτο ἰσότημος καὶ ἐφάμιλλος τῆς
Σάρας Μπερνάρ. Ἄλλως τε αὐτὴ ἡ ἰδία ἡ Μπερ-
νάρ τὴν ἀνεγνώριζεν ὡς τοιαύτην. Ἐπίσης ἐλατρεύ-
ετο κυριολεκτικῶς ὑπὸ τῶν Ἀμερικανῶν, εἰς τοὺς
ὁποίους καὶ κατέφυγεν ὅταν διανοητικῶς καὶ πτωχῇ
ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν Ἰταλίαν, φεύγουσα μακρὰν τοῦ
Δ' Ἀννούτσιου τοῦ ἀνδρός, τὸν ὁποῖον ἠγάπησε μὲ
τὸν περιπαθέστερον ἔρωτα καὶ τὴν μεγάλην γυναι-
κειαν ἀφοσίωσιν. Ἡ Ντούζε ὠλήθη καθ' ὅλην τὴν
ζωὴν τῆς, εἴτε εἰς τὴν οἰκὴν εἴτε εἰς τὴν πραγμα-
τικὴν ζωὴν, ὅπου τὸ ἔρωτος. Ὁ Ἀρμάνδος Ντυβάλ
εἰς τὴν οἰκὴν, ὁ Δ' Ἀννούτσιος εἰς τὴν πραγμα-
τικὴν ζωὴν, εἶνε οἱ δύο πόλοι, περὶ τοὺς ὁποίους ἐ-
στοράφη ὀλόκληρος ἡ ὑπαρξίς τῆς. Ἀλλ' ἐὰν ὁ Ἀρ-
μάνδος εἰς τὴν «Κυρίαν μὲ τὰς Καμελλίας» τῆς ἔ-
φρασε τὴν δόξαν, ὁ Ἀννούτσιος τῆς ἔδωκε τὴν δυ-
συχίαν καθ' ὅλην αὐτῆς τὴν ἔκτασιν.

Τὰ τελευταῖα λόγια τῆς Ντούζε εἰς τὸ Πιτσοδοῦ-
ρον, ὅπου ἐνοσηλεύετο, ὠλήθησαν τὰ ἑξῆς:

— «Δὲ θέλω νὰ ζήσω, ἀλλὰ καὶ δὲ θέλω νὰ πε-
θάνω μακρὰ ἀπὸ τὴν Ἰταλικὴν γῆ. Ἀλλ' ἂν ἡ μοῖρα
θελήσῃ νὰ βρῶ τὸ θάνατον στὴν ξενιτιά, ποθῶ τῆς
τελευταίας μου στιγμῆς νὰ μὲ κρατήσουν χεῖρα Ἰ-
ταλικά, ν' ἀκούσω Ἰταλικὰς προσευχὰς καὶ λουλού-
δια τῆς Ἰταλίας νὰ μὲ σκεπάσουν.»

Ἐντελῶς διὰ τὴν πονεμένην καλλιτεχνίδα, ἡ τε-
λευταία τῆς ἐπιθυμία ἐπραγματοποιήθη.

Ἀφαντάστως μεγαλοπρεπῆ κηδείαν διωργάνωσαν
οἱ συμπατριῶται τῆς Ἰταλοὶ ποὺ διαμένουν εἰς τὴν

Αμερικάν. Η σορός της με εξαιρετικὰς τιμὰς ἐπο-
ποδιεῖται εἰς τὸ ἀτμόπλοιο, τὸ ὁποῖον θὰ μεταφέρει
κατόπιν ἐπισήμου ἐντολῆς τὴν μεγάλην τραγωδὴν
εἰς τὴν Ἱταλικὴν γῆν. Ἡ Κυβέρνησις τῆς Ἱταλίας
τὴν ἐτίμησε γενεαῖα, ἀφοῦ τὴν εἶχε λημονήσει ζῶ-
σαν.

Ἡ Ντοῦξε ἀπέθανεν εἰς ἡλικίαν ἐβδομήκοντι
εἰσῶν.

ΜΑΡΙΑ ΚΟΡΕΛΛΙ

Καὶ ἄλλος θάνατος ἐξαιρετικῆς γυναικός. Τῆς
Μαρίας Κορέλλι, τῆς Ἀγγλίδος μυθιοστοριογράφου.
Ἡ Κορέλλι ἐδημοσίευσεν πολλὰ ἔργα, ὅλα γραμμένα
μὲ μεγάλην παρατήρησιν καὶ γυρολογικὴν βαθύτητα
καὶ φαντασίαν. Τὰ περισσότερα ἔργα της ἀριθ-
μοῦν πολλάς ἐκδόσεις καὶ μεταφράσεις εἰς τὰς
περιοιστέρας ἐθνολαϊκὰς γλώσσας. Τὸ ἑλληνικὸν
ἀναγνωστικὸν κοινὸν γνωρίζει τὴν Μαρίαν Κορέλλι
ἀπὸ τὴν «Πρόβασιον Ἐξουσίας», ἕνα ἀπὸ τὰ καλλί-
τερα ἔργα της.

ΠΟΙΚΙΛΗ ΣΕΛΙΣ

Ο ΜΑΓΙΟΣ

Εἶνε περιέργων πῶς ἐγεννήθη ἡ συνήθεια τοῦ νὰ κρε-
μῶνται εἰς τὸ μπαλκόνι τὴν πρώτην Μαΐου στέφανοι καὶ
ἀνθοδέσματα. Κατὰ τὸ 1400 οἱ χρυσόχοι τῶν Παρισίων
ἐκάμαν μίαν ἐορτήν, εἰς τὴν ὅποιαν διακόσιοι ἀπ' αὐτῶς
φορτωμένοι μὲ ἄνθη τὰ κατέθεσαν εἰς μίαν στήλην ὑ-
ψομένην εἰς τὸ μέσον μίας πλατείας. Τὴν ἐπομένην τὸ
πρωτὶ αἱ γυναῖκες τῶν ἐπῆραν στήν πλατεία, ἐπῆραν τὰ
λουλούδια, νωπὰ ἀκόμη, καὶ τὰ ἐκρέμασαν εἰς τὰ παρά-
θυρα των. Τὸ ἐπόμενον ἔτος ἡ ἐορτὴ ἐπανελήφθη, μὲ τὴν
διαφορὰν ὅτι οἱ χρυσόχοι συνωδύοντο ἀπὸ τὰς γυναῖκας
των, αἱ ὁποῖαι ἀπὸ τὰ ἄνθη πὺ κρατοῦσαν, τὰ μισὰ ἄ-
φησαν εἰς τὴν στήλην καὶ τὰ ἄλλα μισὰ τὰ ἐκρέμασαν
εἰς τὰ παράθυρα ἢ εἰς τὰ μπαλκόνια των.

Ἐκτοτε ἡ συνήθεια μετεδόθη εἰς τὴν Γαλίαν καὶ
ἀπ' αὐτὴν εἰς ὅλον τὸν κόσμον.

ΤΑ ΘΕΑΤΡΙΚΑ ΚΟΣΤΟΥΜΙΑ

Ἡ συνήθεια νὰ φέρονται οἱ ἠθοποιοὶ στολὰς τῆς ἐ-
ποχῆς τοῦ παιζομένου ἔργου δὲν εἶνε πολὺ παλαιά.
Εἰς τὸ θέατρον τοῦ Σαίξπηρ οἱ ἠθοποιοὶ, παίζοντες
δράματα ἱστορικά, ἐφοροῦσαν τὰ ἐνδύματα, τὰ ὁποῖα
ἐφοροῦσαν καὶ οἱ σπῆντες των. Εἰς τὴν ἐποχὴν τοῦ
Κορνήλιου καὶ τοῦ Ρακίνα οἱ ἠθοποιοὶ καὶ ὅταν ἐ-
παίζαν ἄρχαία δράματα, ἐφοροῦσαν στολὰς τῆς ἐπο-
χῆς τοῦ Λουδοβίκου. Ἀκόμη δὲ καὶ τώρα εἰς τὴν

Γαλίαν μερικὰ ἔργα, καὶ ἰδίως μελοδράματα, παί-
ζονται μὲ τὰς ἰδίας στολὰς, μὲ τὰς ὁποίας ἐπαίζοντο
καὶ τότε.

Εἰς τὴν Ὁπερα τῶν Παρισίων «Ὁ Κόστωρ καὶ
Πολυδέκης» ἐμφανίζονται μὲ στολὰς ἀκολούθου
τοῦ Λουδοβίκου δεκάτου λέκτου.

ΕΙΣ ΑΛΘΕΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ

Ὁ Ἐμμανουὴλ Κάντ, τοῦ ὁποῖου ἐνωστάθη ἐν
Γερμανίᾳ ἡ δευτέρα ἐκατονταετηρίδα, δὲν ἀπηχο-
λήθη ἀποκλειστικῶς καὶ μόνον μὲ τὰ προβλήματα
τῆς ἠθικῆς καὶ τῆς μεταφυσικῆς. Οἱ τίτλοι μερικῶν
μῶν ἀπὸ τὰ ἔργα του ἀφήνουν νὰ μῆς καταδείξουν
ὅλην τὴν ἐκτασιν τῆς πολυσχιδοῦς ἐργασίας του.
Τοιοῦτοτρόπως εἰς τὸ ἐπιστημονικὸν πεδῖον ἀμέ-
ριστος ἐπεὶ διατριβὰς διὰ τοὺς ορειμοὺς τῆς Λιουου-
δωνίας καὶ τοῦ Κίτο τοῦ 1775. Τὸ αὐτὸ ἔτος ἐξήγη-
σεν ἀκριβῶς τοὺς περιοδικοὺς ἀνέμους. Ἡ παιδαγω-
γικὴ καὶ ἐθνολογία τῶν ἀπηχολήσαν ἐξ ἴσου καὶ ἡ
ἐργασία του περὶ τῶν ἀνθρωπίνων φυλῶν, τὰς ὁ-
ποίας ἐθεώρει προερχομένης ἀπὸ ἕν καὶ τὸ αὐτὸ εἶ-
δος, θεωρεῖται καὶ σήμερον οἰονομαστία.

Τὸ πρόβλημα τῆς εἰρήνης, τὸ ὁποῖον δὲν ἐπαινε-
σεν τὴν μελέτην περὶ τῆς «Αἰωνίας Εἰρή-
νης». Καὶ δύναται τις νὰ εἴπῃ, ὅτι ὁ Κάντ ἐπῆρξεν
ὁ ἀληθινὸς πρῶτος τῆς Christian Science, μὲ τὴν
μελέτην του «Περὶ τῆς δυνάμεως τοῦ πνεύματος νὰ
κυριαρχῇ τῶν ἀσθερικῶν αἰσθημάτων διὰ τῆς ἰδίας
του θελήσεως».

Ὁ Κάντ ἐπῆρξε φιλόσοφος, καὶ τὴν πραγματι-
κὴν τῆς λέξεως σημασίαν.

ΠΟΣΑ ΑΜΕΙΒΟΝΤΑΙ ΟΙ ΖΩΓΡΑΦΟΙ

Ὅταν λάβῃ κανεὶς ἐπ' ὄψιν του, πόσον ἀμείβον-
ται σήμερον οἱ ζωγράφοι διὰ τὰ ἔργα των, δὲν ἴμ-
πορεῖ παρὰ νὰ φέρῃ εἰς τὸν νοῦν του τὰ γλίσχρα πο-
σά, τὰ ὁποῖα ἐλάμβανον οἱ περιφημότεροι ζωγράφοι
τῶν παρελθόντων αἰώνων. Ἐξάφρα ὁ Ραφαήλ, καθ' ἣν
στιγμὴν εὐρίσκειτο εἰς τὸν κολοσσῶνα τῆς δόξης
του, ἐλάμβανε 5000 φρ. δι' ἕνα πίνακά του. Ὁ Κορ-
ρέγιος παρεχώρησεν ἀντὶ 110 φρ. τὴν περίφημον
εἰκόνα του «Ὁ Χριστὸς εἰς τὸν Κῆπον τῶν Ἐλαι-
ῶν». Αἱ τιμαί, εἰς τὰς ὁποίας παρεχώρει τοὺς πίνα-
κὰς του ὁ Ρουμπέν, ἐκυμαίνοντο ἀπὸ 300 μέχρι
1400 φρ. Τὰ πορτραῖτα τοῦ Βαν Ντικ ἐτιμῶντο με-
ταξὺ 1000 καὶ 2,500 φρ. Ἐναντι ἀναλόγου ποσοῦ,
ἠμποροῦσε κανεὶς νὰ ἐξῆ τὸ πορτραῖτο ἀπὸ τὸν Ρέμ-
πραντ. Ὁ Γάλλος καλλιτέχνης, ὁ καλύτερον ἀμειβό-

μενος, ἦτο ὁ Μανσό, τοῦ ὁποῖου τὰ ἐτήσια εἰσοδή-
ματα ἀνέρχοντο εἰς 70,000 φρ. Ἀλλ' ἦτο δημοσιος
ὑπάλληλος.

ΘΕ ΒΙΒΛΙΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ ΘΕ

«ΘΕΑΤΡΟΝ» ΤΟΜΟΣ Α'. Ἐνα τομίδιον ἐξ ὑπερεκα-
τὸν πενήκοντα σελίδων, ἐκδοθὲν ὑπὸ τοῦ οἴκου Γ. Βασι-
λείου καὶ περιέχον ἐπτὰ κωμικοὺς τοῦ γνωστοῦ Θεατρι-
κοῦ συγγραφέως κ. Ν. Λάσκαρη, μὰς παρέχει τὴν εὐκαι-
ρίαν νὰ γνωρίσωμεν συγκεντρωμένον τὸ δημοτικὸν ἔρ-
γον τοῦ ἐπιφανοῦς Ἑλληνοκωμικογράφου. Τὸ ὄνομα
τοῦ κ. Λάσκαρη, τιμῶντος τὴν «Ἑλληνικὴν Ἐπιθεώρησιν»
διὰ τῆς πολυτίμου συνεργασίας του, ἀντιπροσωπεύει μίαν
ἐπιβληθὴν θεατρικὴν ἐποχὴν. Τὸ συνολικὸν ἔργον του,
πικίλλον τὰς ἐκδηλώσεις, μνημειώδες, ἐμβριθές, προ-
ϊὸν πολυμεροῦς μορφώσεως καὶ ἀδιασπαστοῦ πίστεως,
πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν Σκηνήν, ἐτρέπη πρὸς κα-
τευθύνσεις τιμῶσας τὴν νεοελληνικὴν πνευματικὴν καὶ ἐ-
πιστημονικὴν ζωὴν. Τὸ «Ἐλληνικὸν Θεάτρον»
τὸν ἔξῃ καὶ ἔξῃ, ἰδὼν ἤδη τὸ φῶς, καὶ ἡ «Ἰ-
στορία τοῦ Ἑλληνικοῦ Θεάτρου», ἔργον
μακρὰς καὶ κοπιώδους ἐρεύνης τῆς θεατρικῆς σταδιοδρο-
μίας τῆς συγχοῦ ἐποχῆς, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὴν ἄλλην
θεατρικὴν αὐτοῦ παραγωγὴν, ἀναδιβάθουν τὸν ἐκλεκτὸν
συναγᾶν μας εἰς τὸ ἐπίπεδον μίας ξεχωριστῆς θεατρι-
κῆς προσωπικότητος. Θεάτρον καὶ Λάσκαρη ἀπέθεσαν
ἡδὴ συνώνυμα. Ἡ Ἑλληνικὴ Σκηνὴ φωτίζεται ἀνα πά-
σαν αὐτῆς πτυχὴν ἀπὸ τὸ ἱστορικὸν καὶ ἐπιστημονικὸν φῶς
τοῦ ἐπιφανοῦς Ἑλληνοκωμικογράφου καὶ διὰ τὰς μεταγε-
νετέρας γενεὰς κληροδοτεῖται ἐργασία, ἡ ὁποία ἔ' ἀπο-
μείνη πρωτότυπος καὶ ὑποδειγματικὴ. Τὸ «Θέατρον»
Τόμ. Α', τιμᾶται ἀντὶ δρ. 10.

«Ἡ φύσις τῆς Στρατιωτικῆς Ὑπογε-
νώσεως». Τὸ ἔργον τοῦ κ. Δ. Θ. Φραγκοπούλου Διη-
γέρου καὶ τέως Στρατ. Δικαστικοῦ Συμβούλου α' τάξεως,
εἶνε ἕνας ἕνμος πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς θυσίας ὑπὲρ τῆς πα-
τρίδος. Τὸ τομίδιον τοῦ πολυμαθοῦς συγγραφέως εἶνε ἄ-
ξιον ἰδιαίτερας προσοχῆς, εἶνε τὸ ἀντίρροπον κατὰ πάσης
τυχὸν ἐκδηλουμένης ψυχικῆς καὶ πνευματικῆς κοπώσεως,
πανεπαγομένης ἀντιπάθειαν κατὰ τῆς στρατιωτικῆς ἰδέας
ἢ κατὰ τῆς στρατιωτικῆς ὑποχρεώσεως τῆς Ἑλληνικῆς
ἐποχῆς. Ὁ κ. Δ. Φραγκόπουλος ὑπὲρ πάντα ἄλλον δι-
καιῶται νὰ ἐπαναφέρῃ εἰς τὸ καθῆκον πάντα τυχὸν ἀρ-
νητικὸν τῶν πρὸς τὴν πατρίδα ὑποχρεώσεων του. Εἰς τὰ
1905 ἐβουλεύθη εἰς τὰ Μακεδονικὰ πεδία, νεαρώτατος πε-
ρικαλλῆς ἐφηβος ὁ ἀτρόμητος ὑπολοχαγὸς τοῦ περσικοῦ ἄ-
σκηματος Πίπης Φραγκόπουλος, ἀδελφὸς του. Πρωταθλη-
τὴς τοῦ Μακεδονικοῦ ἀγῶνος, πρῶτος ἐξελεθὼν ἐκ τῆς
Σχολῆς τῶν Εὐελπίδων, πάντοτε ἀριστεύων, εἶχε βαθίως
χαραγμένον ἐπὶ τὴν ψυχὴν του τὸ πρὸς τὴν πατρίδα καθῆ-
κον καὶ διὰ τὴν ἰσχυροποίησιν τῶν διεκδικησέων τῆς καὶ
τὴν ἀπελευθέρωσιν ὑποδούλων ἀδελφῶν δὲν ἐδίετασε νὰ
θυσιάσῃ μίαν ὥραιαν νεότητα καὶ ἕνα ὑπέροχον μέλλον.
Εἰς αὐτὸν τὸν ἀδελφὸν ἀφιερῶ τὸ ἔργον του ὁ ἐκλεκτός
ἠσθητὴς καὶ συγγραφεὺς.

«Ὁδῆγὸς τῶν ἀρχαίων κτλ. μνημείων
τῶν Ἀθηνῶν». Ὁ τόσον εὐφύμως γνωστός ἀρχαι-
ολόγος καὶ γλαφυρὸς λογογράφος, συγγραφεὺς δὲ τῶσαν
πρωτοτύπων ἔργων κ. Ἀλέξ. Φιλαδελφεὺς ἐξέδοτο τὸν
«Ὁδῆγόν» τῶν Ἀθηνῶν εἰς τόμον ὀκτώδη ἐκ 400 περίπου
σελίδων. Τὸ ἔργον τοῦτο εἶνε μίαν ἀρίστην ἐπιστημονικὴν
ἐργασία, ἀνεξίτητος τῆς φήμης τοῦ συγγραφέως της. Αἱ Ἀ-
θῆναι, τὰς ὁποίας τὰ 99)100 τῶν Ἀθηναίων ἀγνοοῦσι,
μὰς ἀποκαλύπτονται ἀπὸ τῆς πλέον ἀπομεικρωμένης πρὸ
Χριστοῦ ἐποχῆς, μέχρι τῶν ἡμερῶν μας μὲ ὅλον τὸ ἴστο-

ρικὸν καὶ ἀρχαιολογικὸν αὐτῶν μεγαλεῖον. Τὸ ἔργον ἀπο-
κτῆ μεγαλεῖτερον ἐνδιαφέρον καὶ διὰ τῶν 100 εἰκόνων του.
Ἐκαστὸν ἀντίτυπον τιμᾶται δρ. 25.

«Νέα τέχνη»: Μηνιαία Λογοτεχνικὴ ἐκδοσις, δι-
ευθυνομένη ἀπὸ νέους. Περιοδικὸν περιεχτικὸν πολλὴν
ζωὴν καὶ κινεὸν πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον.

Τὸ ἀγροτικὸν ζήτημα καὶ ἡ ἀπαλλο-
τρίωσις: Εἰς ὀλίγας σελίδας τὸ Διοικητικὸν Συμ-
βούλιον τῆς Γ. Ε. Ἰδιοκτησίας περιγράφει τὰς καταδιώ-
ξεις καὶ τὰς δευτέρας τῆς Ἑλληνικῆς Γῆς. Ὅλη ἡ εἰ-
κὼν τῆς κρατικῆς ἀσυνετησίας εἰς βάρος τῶν παραγωγι-
κῶν δυνάμεων τῆς χώρας ἐκτυλίσσεται ἐντονος, ἰσχυρὰ,
ἐντυπωτικῶς.

Ἡ κρίσιμος ὥρα: Ἐγκόλπιον τῆς νεότητος,
πλήρες φωτισμένων ὑπεθηκῶν, ἀποτελεῖ τὸ σοφὸν αὐτὸ
τομίδιον, τὸ ὁποῖον ἀφείλομεν εἰς τὸ ἡθικὸν ὕψος καὶ τὴν
ἀκατάβλητον ἐργατικότητα τοῦ καθήγητοῦ τῆς Θεολογι-
κῆς κ. Δ. Ι. Κουμουτσουπούλου. Τὸ συνιστῶμεν ἰδιαίτερος
εἰς τὴν Ἑλληνικὴν νεότητα.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Προκήρυξις

δημοπρασίας διὰ τὴν προμήθειαν νομῆς τῶν ζώων τοῦ
κτηνοτροφείου τῆς Ἀνωτέρας Γεωπονικῆς Σχολῆς.

Τὴν 25ην Μαΐου ἐ.ε. ἡμέραν Κυριακὴν καὶ ὥραν 11
—12 π.μ. ἐκτίθεται εἰς μειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἐν τῷ
ιδρύματι τῆς Ἀνωτέρας Γεωπονικῆς Σχολῆς (Χαλακῆ)
ἡ προμήθεια τῆς ἀναγκαζομένης νομῆς διὰ τὴν διατροφήν
τῶν ζώων τοῦ κτηνοτροφείου τῆς Σχολῆς ἥτοι:

- 1) Εἴκοσι πέντε χιλιάδων ὀκτάδων σπανῶ βρώμης.
 - 2) Εἴκοσι χιλιάδων ὀκτάδων ἀγύρου σίτου.
 - 3) Τριῶν χιλιάδων ὀκτάδων καρποῦ βρώμης
- ὑπὸ τοὺς ὄρους, ὧν δύναται νὰ λάβωσι γνῶσιν οἱ βουλό-
μενοι ἐν ταῖς γραφεῖσι τῆς ἀνω Σχολῆς.

Ἐν Ἀθῆναις τῇ 13 Μαΐου 1924.
(Ἐκ τοῦ γραφείου τοῦ Ὑπουργείου)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Διεύθυνσις Δασῶν

«Πρόσκλησις πρὸς εἰσαγωγὴν μαθητῶν εἰς τὰς δασοκο-
μικὰς σχολὰς Ἀγυιάς καὶ Βυτινῆς».

Προσκαλεῖ τοὺς ἐπιθυμοῦντας ἐκ τῶν ἰδιωτῶν καὶ
τῶν ὁποίων ἡ ἡλικία δὲν εἶνε ἐπὶ μεγαλυτέρα τῶν 26 ἐτῶν,
νὰ καταταχθῶσιν ὡς μαθηταὶ ἐπὶ, διαιτῶν εἰς τὰς δασο-
κομικὰς Σχολὰς Ἀγυιάς καὶ Βυτινῆς, ἵνα τὸ βραδύτε-
ρον μέχρι πρώτης (1) Αὐγούστου ἐ.ε. ὑποβάλωσιν εἰς
τὴν Διεύθυνσιν Δασῶν τὰ κάτωθι.

- 1) Αἰτήσιν ἀναγράφουσαν καθαρὰ, ἑνοματεπώνυμον,
κατοικίαν καὶ διεύθυνσιν τοῦ αἰτούντος.
- 2) Πιστοποιητικὸν τῆς ἀρμοδίας ἀρχῆς περὶ Ἑλλη-
νικῆς ἰθαγενείας, ἡλικίας καὶ κατοικίας.
- 3) Πιστοποιητικὰ τῶν ἀρμοδίων Εἰσαγγελέων καὶ
ἐπεύθυνον δὴλωσιν ὅτι δὲν ὑπέπεσαν εἰς ἀδίκημα ἀνα-
γραφόμενον εἰς τὰ ἀρθρα 21—24 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου.
- 4) Πρωτότυπον ἢ ἐπίσημον ἀντίγραφον ἀπολυτηρίου
ἢ βαπτιστικοῦ σχολικοῦ ἰσοτύμου Σχολῆς.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσαχθησομένων ὠρίσθη ἐφέτος εἰς
ἐκατὸν, δηλ. 50 διὰ τὴν Σχολὴν Ἀγυιάς καὶ 50 διὰ
τὴν Σχολὴν Βυτινῆς.

Τμηματάρχης Δασῶν
Β. ΔΙΣΜΑΝΗΣ

ΠΡΟΜΗΘΕΙΑ ΕΙΚΟΣΙ ΤΟΝΝΩΝ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

Τὸ Ὑπουργεῖον τῆς Γεωργίας (Διευθύνσις Φυτοπαθολογίας) προσκαλεῖ τοὺς ἐνδιαφερομένους, ἵνα προμηθεύσωσιν εἴκοσι τόννους Πρασίνου τῶν Παρισίων Aert de Paris Uranca quin Silecia quin Schweinfurter quin ἢ ἄλλων σκευασιῶν, αἱ ὁποῖαι ἔχουσι βᾶσιν τὸ πρᾶσιον τῶν Παρισίων, ὅπως ὑποβάλλωσιν ἐνσφραγίστους προσφορὰς διὰ τὴν περὶ τῆς πρόκειται προμήθειαν, κατὰ τὰ ἐπόμενα :

α') Τὸ προσφερόμενον πρᾶσιον τῶν Παρισίων ἢ ἀνάλογος σκευασία, πρέπει : 1) νὰ περιέχῃ τοὐλάχιστον 56 τοῖς ἑκατὸν ἀρσενικῶδες δέξ (Asr O 3), 2) νὰ περιέχῃ ποσότητα διαλυτῶν εἰς ὕδωρ ἐνώσεων ἀρσενικοῦ, ἀντιστοιχοῦσαν εἰς ὀλιγώτερον τῶν 3 1) 2 τοῖς ἑκατὸν ἀρσενικῶδους δέξους (Ars O 3), 3) νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατὸν λεπτότερον καὶ ἐλαφρότερον.

β') Ἡ χημικὴ σύνθεσις τοῦ Πρασίνου τῶν Παρισίων ἢ ἀναλόγου σκευασίας θὰ βεβαιωθῇ δι' ἀναλύσεως τοῦ Κεντρικοῦ Γεωπονικοῦ Χημείου Ἀθηνῶν.

γ') Τὸ προσφερόμενον Πρᾶσιον τῶν Παρισίων ἢ ἀνάλογός τις σκευασία θὰ εἶναι συνσκευασμένον ἐντὸς στερεῶν μεταλλίνων ἢ ξυλίνων βαρελίων ἢ ἐντὸς στερεῶν ξυλίνων κλωπιῶν χωρητικότητος 25 ἢ 50 χιλιγράμμων.

δ') Τῶν εἴκοσι τόννων τοῦ Πρασίνου τῶν Παρισίων ἢ ἀναλόγου σκευασίας θὰ παραδοθῶσιν εἰς Πειραιᾶ οἱ δέκα τόννοι τὸ βραδύτερον μέχρι 5 Ἰουλίου ἐ.ε. καὶ οἱ ἄλλοι δέκα τὸ βραδύτερον μέχρι 25 Ἰουλίου ἐ.ε.

ε') Ἡ πληρωμὴ θὰ γίνῃ ἐν Ἀθήναις διὰ χρηματικοῦ ἐντάλματος ἐνδεδιομένου ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ἅμα τῇ ἀφίξει τοῦ ἐμπορεύματος εἰς Πειραιᾶ καὶ ἐπὶ τῇ παραδόσει τῆς φορτωτικῆς.

ς') Πᾶσα προσφορὰ δεόν νὰ συνοδεύηται μὲ γραμμάτιον καταθέσεως λόγῳ ἐγγυήσεως εἰς τὸ Δημόσιον Ταμεῖον ἑκατὸν χιλιάδων δραχμῶν.

ζ') Ἡ ἐγγύησις αὕτη δὲν ἀποδίδεται εἰς τὸν προμηθευτὴν ἐὰν καὶ εἰς οἰσοδήποτε τῶν ἀνω ὄρων δὲν ἐκπληρωθῇ ἐν ὅλῳ ἢ ἐν μέρει.

η') Ἐν τῇ προσφορᾷ δεόν ν' ἀναγράφηται ὅτι ἡ προμήθεια θὰ γίνῃ ὑπὸ τῶς ἀνω ὄρους, νὰ ὀρίζηται δὲ ἡ τιμὴ τοῦ Πρασίνου τῶν Παρισίων ἢ ἀναλόγου σκευασίας κατὰ ἑκατὸν χιλιόγραμμα μὲ παράδοσιν Πειραιᾶ.

θ') Αἱ ἐνσφραγίστοι προσφορὰι κατατίθενται εἰς τὸ Τμήμα Διεκπεραιώσεως τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας μέχρι τῆς 12ης ὥρας τῆς 7ης Ἰουνίου ἐ.ε.

Αἱ ἐνσφραγίστοι προσφορὰι θ' ἀποσφραγισθῶσι τὴν 12.30' μ.μ. τῆς 7ης Ἰουνίου ἐ.ε. ὑπὸ Ἐπιτροπῆς ἐξ ἀνωτέρων ὑπαλλήλων ἐνώπιόν μας.

Ἡ προμήθεια θ' ἀνατεθῇ εἰς τὸν προσνεγκόντα τὴν συμφερωτέραν προσφορὰν, κοινοποιουμένης ἀμέσως τῆς ἀποφάσεως.

Ἀθῆναι, 1924.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Γεωργίας)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Προκήρυξις διαγωνισμοῦ πρὸς κατάληψιν τριῶν θέσεων τεχνιτῶν κλαδευτῶν καὶ ἐμβολιαστῶν ὑπωροφύρων δένδρων καὶ ἐλαίων.

Τὴν 23ην Ἰουνίου, ἡμέραν Δευτέραν καὶ ὥραν 9 π.μ.

ἐνεργηθῆσεται ἐν τῷ Καταστήματι τοῦ Δενδροκομικοῦ Σταθμοῦ Ἀττικῆς διαγωνισμὸς πρὸς κατάληψιν τριῶν θέσεων τεχνιτῶν κλαδευτῶν καὶ ἐμβολιαστῶν ὑπωροφύρων δένδρων καὶ ἐλαίων.

Αἰτήσεις ὑποβάλλονται ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Γεωργίας 5 ἡμέρας πρὸ τῆς ἐνάρξεως τοῦ διαγωνισμοῦ.

Προσόντα : Πιστοποιητικὸν προγενετέρας ἐδουκίμου εἰδικῆς ἐξασκήσεως καὶ πτυχίον κατωτέρου γεωργικοῦ σχολείου, ἐφ' ὅσον κέκτηνται τοιοῦτον.

Πᾶσα πληροφωρία χορηγεῖται ἐν τῷ Ὑπουργείῳ Γεωργίας (τμήμα Γεωργίας).

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

«Πρόσκλησις πρὸς πρόσληψιν στεροτρόφων».

Προσκλοῦνται οἱ βουλομένοι νὰ προσληφθῶσιν εἰς τὴν Στεροτροφικὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας ὡς Στεροτρόφοι καὶ ἐλεγκταί, ἔχοντες δίπλωμα τῆς Στεροτροφικῆς Σχολῆς Προύσεως καὶ πολυετῆ ἐξάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματος τῶν, κατὰλλήλως πιστοποιουμένην, νὰ ὑποβάλλωσιν εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Γεωργίας (Διεύθυνσιν Γεωργίας) σχετικὴν αἴτησιν.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου Γεωργίας)

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Διευθύνσις Δημοσίου Χρέους

Καθίσταται γνωστὸν εἰς τοὺς κατόχους προσωρινῶν τίτλων (στεμμάτων) τοῦ ἀναγκαστικοῦ Δανείου 1000 ἑκατομμυρίων 6 1) 2 ο) α τοῦ 1922 ὅτι ἡ προθεσμία ἀπαλλαγῆς τούτων δι' ὀριστικῶν τίτλων, ἐνεργουμένης διὰ τοῦ ἐν Ἀθήναις Κεντρικοῦ Καταστήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, παρετάθη καὶ ἀθῆς μέχρι τέλους Ἰουλίου ἐ.ε.

Ἡ παρατεταμένη αὕτη προθεσμία διακόπτεται κατὰ τὸν χρόνον τῶν δύο προσεχῶν κληρώσεων, ἧτοι ἀπὸ 20 Μαΐου μέχρι 10 Ἰουνίου ἐ.ε.

Ὅμοιως καὶ ἡ προθεσμία ὑποβολῶν ὑπευθύνων δηλώσεων παρὰ τῶν κατόχων στεμμάτων, φυλασσομένων ἐπὶ ἐν τοῖς θησαυροφυλακείοις τῶν ἐν Τουρκίᾳ Τραπεζῶν, ὡς ἀνηκόντων εἰς τὴν περιουσίαν αὐτῶν ἢ εἰς ἰδιώτας, εἴτε ἐν ἰδιοκτησίαις παρὰ Τραπεζαῖας χρηματοοικειωτοῖς, παρατείνεται μέχρι τῆς ὡς ἀνω ἡμερομηνίας, ἀνευ διακοπῆς τῆς προηγουμένης παραγράφου.

Πέραν τῆς προθεσμίας ταύτης τὰ μὴ ἀνταλλαγησόμενα στέμματα, ὡς καὶ τὰ μὴ δηλωθέντα ὡς ἐγκαταλείφθεντα ἐν Τουρκίᾳ θεωροῦνται ὀριστικῶς ἄκυρα.

Δεόν νὰ τανισθῇ ὅτι ἡ ἀνωτέρω χορηγουμένη παράτασις προθεσμίας εἶνε ἡ τελευταία.

(Ἐκ τῆς Γεν. Διευθύνσεως τοῦ Δημοσίου λογιστικοῦ). Ἐν Ἀθήναις, Μαΐος 1924.

Ὁ Τμηματάρχης τοῦ Δημοσίου Χρέους ΧΑΝΔΡΑΚΗΣ

ΤΑΠΗΤΕΣ ΠΕΡΣΙΚΟΙ
ΑΔΕΛΦΩΝ ΒΑΪ'ΑΝΟΥ
ΠΛΑΤΕΙΑ ΚΟΛΟΚΟΤΡΩΝΗ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΑ
ΧΗΜΙΚΑ-ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΑ-ΖΥΜΟΤΕΧΝΙΚΑ
ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΠΙΛΩΝ
ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΤΑΣ. Γ. ΑΝΑΣΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ
ΧΗΜΙΚΟΥ ΖΥΜΟΤΕΧΝΟΥ
4-ΟΔΟΣ ΑΓΙΟΥ ΑΝΔΡΕΟΥ-4
ΑΘΗΝΑΙ

(Πλησίον Μητροπολιτικοῦ Μεγάρου)

ΑΓΟΡΑ & ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΩΝ
ΟΔΟΣ ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ 12

Γραφεῖα ἀγορᾶς καὶ καὶ πωλήσεως μεταχειρισμένων καὶ μὴ γραμματοσήμων ὑπὸ τοῦ **κ. Ν. ΠΕΖΟΔΡΟΜΟΥ** Οἴκος ἐμπιστοσύνης καὶ ἐξαιρετικῆς εὐσυνειδησίας.

ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ ΠΑΛΛΗ & Σ'Α
ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ
ΤΟ ΑΡΧΑΙΟΤΕΡΟΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΧΑΡΤΟΠΩΛΕΙΟΝ
ΕΠΙΣΚΕΠΤΗΡΙΑ ΣΤΙΓΜΙΑΙΩΣ

Ὁδὸς Εὐαγγελιστρίας ἀριθμ. 19.
Γοῦσι, κομψότης, ἐκλεκτικότης διακρίνουσι τὸ ἐργοστάσιον τῆς κυρίας

ΦΩΤΕΙΝΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΕΤΑΣ ΕΜΠΟΡΙΚΟΣ ΟΙΚΟΣ
AU PRINTEMPS

Δ. & Φ. ΜΟΥΤΣΟΠΟΥΛΩΝ
ΟΔΟΣ ΕΡΜΟΥ

Τὸ τελειότερον κατάστημα Γυναικείων Εἰδῶν Ἀσπρόρουχα διὰ προίκας